

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
za rok obrotowy 2008**

wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta

10.03.2009

PERFECTUM - AUDIT

Doradcy Finansowo-Księgowi
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

02-777 Warszawa, Al. Komisji Edukacji Narodowej 98
tel. 644-27-67; tel./fax 644-27-62

OPINIA
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
i raport uzupełniający opinię
dla Rady Nadzorczej
NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I
GOSPODARKI WODNEJ w Warszawie
z badania sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2008

Warszawa, 10 marca 2009 rok

PERFECTUM - AUDIT

Doradcy Finansowo-Księgowi
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

02-777 Warszawa, Al. Komisji Edukacji Narodowej 98
tel. 644-27-67; tel./fax 644-27-62

www.perfectumaudit.pl

OPINIA

NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

za rok obrotowy 2008

dla Rady Nadzorczej

NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ w Warszawie

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie, ul. Konstruktorska 3a, na które składa się:

- 1) wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- 2) bilans sporządzony, na dzień 31.12.2008 roku, który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą **7.253.150.271,89 zł**
- 3) rachunek zysków i strat za rok obrotowy, od dnia 01.01.2008 r. do dnia 31.12.2008 roku, wykazujący zysk bilansowy netto w kwocie **(+) 934.054.899,93 zł**
- 4) zestawienie zmian w funduszu własnym za rok obrotowy, od dnia 01.01.2008 r. do dnia 31.12.2008 roku, wykazujące zwiększenie stanu funduszu własnego o kwotę **(+) 934.054.899,93 zł**
- 5) rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy, od dnia 01.01.2008 roku do dnia 31.12.2008 roku, wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych o kwotę **(+) 358.872.511,54 zł**
- 6) dodatkowe informacje i objaśnienia.

Za sporządzenie przedmiotowego sprawozdania finansowego odpowiada Zarząd Narodowego Funduszu. Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o rzetelności, prawidłowości i jasności tego sprawozdania oraz prawidłowości dowodów księgowych i ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

2. Badanie przedmiotowego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami),
- 2) norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, ustalonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (Biuletyn Nr 61 KIBR),

- 3) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późniejszymi zmianami) oraz innych ustaw regulujących zasady działania Funduszu,
- 4) statutu nadanego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie nadania statutu Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Dz. U. z 2002 r. Nr 96, poz. 865).

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, pozwalającą na wyrażenie niezależnej opinii o tym sprawozdaniu. Badanie obejmowało w szczególności sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Narodowy Fundusz przyjętych zakładowych zasad (polityki) rachunkowości oraz szacunków, sprawdzenie, w przeważającej mierze w sposób wyrywkowy, dowodów księgowych i zapisów w księgach rachunkowych, z których wynikają liczby i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę tego sprawozdania. Uważamy, że nasze badanie stanowiło wystarczającą podstawę do wyrażenia miarodajnej opinii o przedmiotowym sprawozdaniu finansowym.

3. Naszym zdaniem, zbadane sprawozdanie finansowe, obejmujące dane liczbowe i pisemne objaśnienia:

- 1) przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej badanego Narodowego Funduszu, na dzień 31.12.2008 roku, jak też jego wyniku finansowego, za rok obrotowy od dnia 01.01.2008 roku do dnia 31.12.2008 roku,
- 2) sporządzone zostało, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z określonymi w powołanej wyżej ustawie zasadami i ustaleniami zakładowych zasad (polityki) rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- 3) jest zgodne, co do formy i treści, z obowiązującymi Narodowy Fundusz przepisami prawa i postanowieniami statutu.

4. Do dnia zakończenia badania Narodowy Fundusz był w trakcie sporządzania sprawozdania z działalności, przez co nie było ono przedmiotem naszego badania.

Warszawa, 10.03.2009 r.

BIEGŁY REWIDENT

Przemysław Karwowski
(nr w rej. 10568/7710)

Za Zarząd
PERFECTUM - AUDIT
Doradcy Finansowo - Księgowi
Spółka z o. o.
02-777 Warszawa, Al. KEN 98
(nr w ewidencji 1433)

PREZES ZARZĄDU
(biegły rewident)

Edward Karwowski
(nr w rej. 1580/579)

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
za rok obrotowy 01.01.2008 r. - 31.12.2008 r.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3A (zwany dalej Narodowym Funduszem), jest państwowym funduszem celowym posiadającym osobowość prawną. Działa od 1 lipca 1989 roku, został utworzony na mocy art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska i ustawy – Prawo wodne (Dz. U. Nr 26, poz. 139). Do 30 września 2001 r. podstawą prawną regulującą działania Narodowego Funduszu była ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196 z późn. zm.). Od 1 października 2001 r. obowiązuje w tym zakresie ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.). Z uwagi na powołanie ustawowe, Narodowy Fundusz nie podlega rejestracji sądowej. Środki finansowe, którymi dysponuje Narodowy Fundusz są środkami publicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), w związku z czym przyznawanie pomocy finansowej ze środków Narodowego Funduszu musi odbywać się z uwzględnieniem zasad zawartych w tej ustawie.

Nadzór nad działalnością Narodowego Funduszu sprawuje Minister Środowiska. Organami Narodowego Funduszu jest Zarząd i Rada Nadzorcza.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją w kraju, wspierającą finansowanie przedsięwzięć w ochronie środowiska i gospodarce wodnej. Jest instytucją wdrażającą wszystkie projekty środowiskowe realizowane z pomocą Funduszu Spójności w ramach perspektywy finansowej 2000 - 2006, którego budżet kosztów kwalifikowanych wynosi ponad 4,3 mld EUR, przy dofinansowaniu ze środków zagranicznych w kwocie ponad 2,8 mld EUR. Narodowy Fundusz zajmuje się także obsługą środków unijnych kierowanych do przedsiębiorstw na cele ekologiczne będąc instytucją wdrażającą dla Działania 2.4 w Sektorowym Programie Operacyjnym - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP) na lata 2004-2006. Na dostosowanie przedsiębiorstw do unijnych standardów w ochronie środowiska przeznaczono w ramach SPO WKP ponad 207 mln EUR, w tym ponad 155 mln EUR z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz równowartość prawie 52 mln EUR z Narodowego Funduszu. Narodowemu Funduszowi powierzono także rolę instytucji wspomagającej w obsłudze Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG). Na lata 2004-2009 na ochronę środowiska z obu instrumentów zaplanowano ok. 134 mln EUR. Ponadto Narodowy Fundusz pełni funkcję Krajowej Instytucji Wdrażającej Instrument Finansowy LIFE+. Na współfinansowanie polskich projektów LIFE+ wybieranych przez Komisję Europejską w latach 2008-2013 zarezerwowano kwotę ok. 105 mln zł.

Na mocy porozumień zawartych z Ministerstwem Środowiska oraz z Ministerstwem Gospodarki zostało powierzone Narodowemu Funduszowi wdrożenie pięciu priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Narodowy Fundusz jako Instytucja Wdrażająca odpowiedzialny jest za absorpcję 5,035 mld EUR funduszy unijnych w latach 2007-2013, głównie na zadania w gospodarce wodno-ściekowej, gospodarce wodnej, gospodarce odpadami, energetyce przyjaznej środowisku oraz zapewnienie współfinansowania dla projektów w ochronie przyrody i edukacji ekologicznej.

Podstawą gospodarki finansowej Narodowego Funduszu są roczne plany finansowe uchwalane przez Radę Nadzorczą. Narodowy Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę

finansową, pokrywając koszty i wydatki na realizację zadań określonych w ustawie z uzyskiwanych wpływów ze swojej działalności.

W Narodowym Funduszu stosuje się zasady rachunkowości określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) z uwzględnieniem przepisów:

- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 230, poz. 1934),
- ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.).

Zasady rachunkowości w Narodowym Funduszu zostały przyjęte uchwałą Zarządu z dnia 27 września 2006 r. nr A/69/2/2006 z późn. zm. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości.

Omówienie przychodów i kosztów oraz stosowanych metod wyceny aktywów i pasywów a także ogólnych zasad ich ewidencji

Źródłem przychodów Narodowego Funduszu w 2008 roku były:

- a) wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych pobieranych na podstawie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz przepisów szczególnych,
- b) wpływy z opłat rejestracyjnych z tytułu wydania pozwolenia zintegrowanego,
- c) wpływy z opłat produktowych pobieranych na podstawie przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej,
- d) wpływy z opłat ustalanych na podstawie przepisów ustawy -- Prawo geologiczne i górnicze,
- e) wpływy z opłat, o których mowa w art. 142 ustawy – Prawo wodne,
- f) wpływy z opłat zastępczych oraz kar pieniężnych na podstawie ustawy – Prawo energetyczne,
- g) wpływy z opłat na podstawie ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- h) wpływy z opłat i kar na podstawie ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową,
- i) wpływy z opłat za przyznanie uprawnień do emisji i opłat za wpis do Krajowego Rejestru Uprawnień do Emisji na podstawie ustawy o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji,
- j) wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych,
- k) wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie art. 32 i 33 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów,
- l) dotacje otrzymane w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG),
- m) dobrowolne wpłaty, zapisy i darowizny osób fizycznych i prawnych,
- n) przychody z operacji finansowych (odsetki od udzielonych pożyczek i kredytów, oprocentowanie rachunków bankowych i lokat, zyski ze sprzedaży i posiadania papierów wartościowych).

Przychody, o których mowa w pkt. a) – m) ujmuje się kasowo, przy czym dla przychodów wymienionych w pkt l) stosuje się rozliczenia międzyokresowe, zapewniające współmierność kosztów i przychodów a dla przychodów wymienionych w pkt n) ujęcie

memoriałowe w związku z wyceną bilansową.

W księgach rachunkowych Narodowego Funduszu zapewnia się pełne wyodrębnienie poszczególnych tytułów zwiększeń i zmniejszeń, zgodnie z wymogami przepisów szczegółowych, będących podstawą wyodrębniania subfunduszy.

Koszty utrzymania organów i biura Narodowego Funduszu wraz z amortyzacją środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych ujmuje się na kontach kosztów rodzajowych.

Wydatki związane z dofinansowaniem zadań ochrony środowiska wykazuje się odrębnie w kosztach działalności operacyjnej rachunku zysków i strat. Wynik finansowy Narodowego Funduszu stanowi różnicę pomiędzy przychodami a kosztami, z uwzględnieniem strat i zysków nadzwyczajnych. Rachunek zysków i strat prezentowany jest w wariantcie porównawczym.

1. Zasady wyceny aktywów

Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne wyceniane są w wartości początkowej ustalonej w cenie nabycia i zaprezentowane w aktywach bilansu po uwzględnieniu odpisów amortyzacyjnych. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową z uwzględnieniem stawek wynikających z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Rzeczowe aktywa trwale

Rzeczowe aktywa trwale wyceniane są w wartości początkowej ustalonej w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. W aktywach bilansu środki trwale prezentowane są po uwzględnieniu odpisów amortyzacyjnych, których dokonuje się metodą liniową z uwzględnieniem stawek wynikających z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Należności długoterminowe i krótkoterminowe

Należności długoterminowe obejmują kredyty i pożyczki o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego i są wyceniane w kwocie wymagającej zapłaty. Z uwagi na niekomercyjny charakter kredytów i pożyczek, udzielanych na preferencyjnych warunkach, Narodowy Fundusz nie traktuje powyższych należności jako instrumenty finansowe. Stanowisko to jest zgodne z opinią Ministerstwa Finansów wyrażoną pismem z dnia 15 listopada 2002 r. nr DR-3/500-244-1-EK/02. Należności krótkoterminowe obejmują przede wszystkim kredyty i pożyczki o terminie wymagalności do 12 miesięcy, odsetki od kredytów i pożyczek i inne należności. Należności krótkoterminowe są wyceniane w kwocie wymagającej zapłaty. Najpóźniej na dzień bilansowy należności pomniejsza się o odpisy aktualizujące. Na dzień bilansowy należności wyrażone w walutach obcych wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. W przypadku pożyczek udzielonych w walutach obcych powyżej równowartości 100 000 EUR, wycenia się je z uwzględnieniem dokonanych transakcji zabezpieczających przy ustalonych warunkach odsprzedaży waluty po spłacie pożyczek.

Inwestycje długoterminowe i krótkoterminowe

Inwestycje długoterminowe obejmują akcje i udziały, wyceniane w cenie nabycia lub w wartości nominalnej przy obejmowaniu udziałów i akcji w zamian za wierzytelności. W przypadku trwałej utraty wartości tych inwestycji tworzy się odpis aktualizujący. Inwestycje krótkoterminowe wycenia

się wg ceny nabycia, pomniejszonej o odpisy aktualizujące ich wartość do poziomu ceny rynkowej. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne wycenia się w wartości nominalnej. Wartość środków pieniężnych i innych aktywów obejmuje także kapitalizowane odsetki, dopisane do stanu środków na rachunku bankowym. Niezapadłe odsetki na dzień bilansowy traktuje się jako inne aktywa pieniężne.

Operacje skutkujące powstaniem należności, wyrażone w walutach obcych, ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP na ten dzień, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym dokumencie ustalony został inny kurs.

Operacje zapłaty należności na rachunku bankowym wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia po kursie kupna walut stosowanym przez bank, z którego usług Narodowy Fundusz korzysta.

Operacje skutkujące powstawaniem zobowiązań w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych, na dzień ich przeprowadzenia, po średnim kursie ustalonym dla danej waluty obcej na ten dzień przez NBP, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym dokumencie ustalony zostanie inny kurs.

Operacje gospodarcze w walutach obcych, stanowiące uregulowania zobowiązań z rachunku bankowego, ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia po kursie sprzedaży walut stosowanych przez bank, z którego usług Narodowy Fundusz korzysta.

Środki pieniężne w walutach obcych, zgromadzone na rachunku walutowym i w kasie walutowej wycenia się nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału po średnim kursie NBP na ten dzień.

Z uwagi na zasadę istotności w rachunkowości w Narodowym Funduszu nie rozlicza się w czasie: kosztów ubezpieczeń, odpisów na ZFŚS itp. wydatków bieżących dotyczących funkcjonowania biura.

2. Zasady wyceny pasywów

Kapitał (fundusz) własny

Fundusz statutowy, jako fundusz podstawowy Narodowego Funduszu, podlega zwiększeniu o odpis z zysku oraz o przychody z tytułu urzędowego przeszacowania (aktualizacji) środków trwałych i zmniejszeniu o odpisy na pokrycie strat bilansowych. O podziale zysku netto lub pokryciu straty netto decyduje uchwała Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego. Fundusz własny wyceniany jest w wartości nominalnej.

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

Zobowiązania ujmuje się w księgach w kwocie wymagającej zapłaty. Na dzień bilansowy zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Narodowy Fundusz tworzy rezerwy na:

- nagrody roczne dla pracowników i Zarządu,
- koszty badania rocznego sprawozdania finansowego,
- przyszłe obciążenia z tytułu postępowania sądowego,
- przyszłe świadczenia na rzecz pracowników z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych,
- w innych przypadkach także wtedy, gdy wiadomość o obciążeniu uzyskana jest między dniem, na który sporządza się zamknięcie ksiąg rachunkowych a dniem jego rzeczywistego sporządzenia.

Rezerwy są wykazywane w bilansie w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.

Środki powierzone Narodowemu Funduszowi pochodzące z pomocy zagranicznej wykorzystane na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej są prezentowane w bilansie, w zależności od ich statusu prawnego, w odpowiednich pozycjach aktywów z wykazaniem ich równowartości w funduszach specjalnych lub ewidencjonowane są pozabilansowo.

3. Informacja o niewykorzystanych na koniec roku środkach Narodowego Funduszu

Niewykorzystane na koniec roku środki Narodowego Funduszu przechodzą na rok następny.

4. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie wystąpiły po dniu bilansowym, a nie uwzględnionych w bilansie i w rachunku zysków i strat

Nie wystąpiły.

5. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego

W sprawozdaniu finansowym za 2008 rok Narodowy Fundusz utworzył rezerwę z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych (nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych). Dla zapewnienia porównywalności danych dokonano obliczenia rezerwy na dzień 31.12.2007 r. oraz na dzień 31.12.2008 r. Skutki ujęcia rezerwy dotyczącej bilansu otwarcia ujęto w ewidencji księgowej oraz wykazano w bilansie, w myśl postanowień art. 54 ustawy o rachunkowości, jako wynik lat ubiegłych w kwocie (-) 4.770.152,39 zł.

6. Informacje o zmianach w sposobie sporządzania sprawozdania finansowego za 2008 r. w stosunku do sprawozdania za rok poprzedzający – 2007 r.

Nie wystąpiły.

7. Prezentacja sprawozdania finansowego i porównywalność danych

Sprawozdanie finansowe za rok kończący się dnia 31 grudnia 2008 roku zostało przygotowane zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

8. Inne informacje

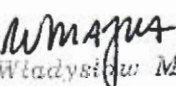
Narodowy Fundusz jest zwolniony ustawowo z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych. Narodowy Fundusz nie wchodzi w skład grupy kapitałowej. Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku. Prezentowane w sprawozdaniu dane za rok 2007 dotyczą takiego samego okresu. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Narodowy Fundusz w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

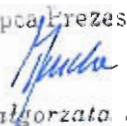
Warszawa, 09.03.2009 r.

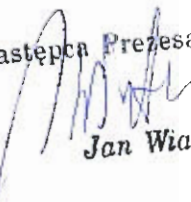
Główny Księgowy

Barbara Wiśniewska

PREZES Zarządu

Jan Ręczyka

Zastępca Prezesa Zarządu

Władysław Majka

Zastępca Prezesa Zarządu

Małgorzata Skucha

Zastępca Prezesa Zarządu

Jan Wiater

BILANS - AKTYWA na dzień 31.12.2008 r. (w zł)

Lp.	Pozycja	2007 r.	2008 r.
1	2	3	4
A.	AKTYWA TRWAŁE	3 946 549 959,51	3 971 883 269,64
I.	Wartości niematerialne i prawne	314 935,78	637 967,13
1.	Koszty zakończonych prac rozwojowych		
2.	Wartość firmy		
3.	Inne wartości niematerialne i prawne	314 935,78	637 967,13
4.	Zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych		
II.	Rzeczowe aktywa trwałe	53 298 299,10	52 453 821,73
1.	Środki trwałe	53 249 499,10	52 034 239,98
a)	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	8 264 102,00	8 264 102,00
b)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	42 936 031,54	41 843 637,48
c)	urządzenia techniczne i maszyny	1 583 877,66	1 421 718,78
d)	środki transportu	258 260,78	328 655,02
e)	inne środki trwałe	207 227,12	176 126,70
2.	Środki trwałe w budowie	48 800,00	419 581,75
3.	Zaliczki na środki trwałe w budowie		
III.	Należności długoterminowe	3 054 870 265,08	3 069 375 845,19
1.	Od jednostek powiązanych		
2.	Od pozostałych jednostek	3 054 870 265,08	3 069 375 845,19
IV.	Inwestycje długoterminowe	838 066 459,55	849 415 635,59
1.	Nieruchomości		
2.	Wartości niematerialne i prawne		
3.	Długoterminowe aktywa finansowe	838 066 459,55	849 415 635,59
a)	w jednostkach powiązanych		
-	udziały lub akcje		
-	inne papiery wartościowe		
-	udzielone pożyczki		
-	inne długoterminowe aktywa finansowe		
b)	w pozostałych jednostkach	838 066 459,55	849 415 635,59
-	udziały i akcje	838 066 459,55	849 415 635,59
-	inne papiery wartościowe		
-	udzielone pożyczki		
-	inne długoterminowe aktywa finansowe		
4.	Inne inwestycje długoterminowe		
V.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		
1.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
2.	Inne rozliczenia międzyokresowe		

B.	AKTYWA OBROTOWE	2 405 645 005,25	3 281 267 002,25
I.	Zapasy	10 215,38	31 416,65
1.	Materiały	10 215,38	31 416,65
2.	Półprodukty i produkty w toku		
3.	Produkty gotowe		
4.	Towary		
5.	Zaliczki na poczet dostaw		
II.	Należności krótkoterminowe	946 619 786,46	966 620 469,32
1.	Należności od jednostek powiązanych		
a)	z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:		
-	do 12 miesięcy		
-	powyżej 12 miesięcy		
b)	inne		
2.	Należności od pozostałych jednostek	946 619 786,46	966 620 469,32
a)	z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	5 127,49	13 312,19
-	do 12 miesięcy	5 127,49	13 312,19
-	powyżej 12 miesięcy		
b)	z tytułu podatków, dotacji, cel, ubezpieczeń i zdrow. oraz innych świadczeń		
c)	inne	946 614 658,97	966 607 157,13
d)	dochodzone na drodze sądowej		
III.	Inwestycje krótkoterminowe	1 459 015 003,41	2 314 615 116,28
1.	Krótkoterminowe aktywa finansowe	1 459 015 003,41	2 314 615 116,28
a)	w jednostkach powiązanych		
-	udziały i akcje		
-	inne papiery wartościowe		
-	udzielone pożyczki		
-	inne krótkoterminowe aktywa finansowe		
b)	w pozostałych jednostkach	24 510 232,00	521 237 833,33
-	udziały i akcje	24 510 232,00	21 936 657,64
-	inne papiery wartościowe	0,00	499 301 175,69
-	udzielone pożyczki		
-	inne krótkoterminowe aktywa finansowe		
c)	środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	1 434 504 771,41	1 793 377 282,95
-	środki pieniężne w kasie i na rachunkach	5 701 172,71	3 628 889,53
-	inne środki pieniężne	1 427 325 308,51	1 789 748 393,42
-	inne aktywa pieniężne	1 478 290,19	
2.	Inne inwestycje krótkoterminowe		
IV.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		
	AKTYWA RAZEM	6 352 194 964,76	7 253 150 271,89

BILANS - PASYWA na dzień 31.12.2008 r. (w zł)

Lp.	Pozycja	2007 r. ^{*)}	2008 r.
1	2	3	4
A.	KAPITAŁ (FUNDUSZ) WŁASNY	6 279 981 385,45	7 214 036 285,38
I.	Kapitał (fundusz) podstawowy	4 730 163 605,02	5 584 751 537,84
II.	Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)		
III.	Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)		
IV.	Kapitał (fundusz) zapasowy		
V.	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny		
VI.	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	700 000 000,00	700 000 000,00
VII.	Zysk (strata) z lat ubiegłych	-4 770 152,39	-4 770 152,39
VIII.	Zysk (strata) netto	854 587 932,82	934 054 899,93
IX.	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)		
B.	ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	72 213 579,31	39 113 986,51
I.	Rezerwy na zobowiązania	34 997 811,26	11 659 232,05
1.	Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego		
2.	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	10 330 152,39	10 548 986,52
-	- długoterminowa	4 770 152,39	5 439 021,35
-	- krótkoterminowa	5 560 000,00	5 109 965,17
3.	Pozostałe rezerwy	24 667 658,87	1 110 245,53
-	- długoterminowe		
-	- krótkoterminowe	24 667 658,87	1 110 245,53
II.	Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00
1.	Wobec jednostek powiązanych		
2.	Wobec pozostałych jednostek	0,00	0,00
a)	kredyty i pożyczki	0,00	0,00
b)	z tyt. emisji dłużnych pap. wartościowych		
c)	inne zobowiązania finansowe		
d)	inne		
III.	Zobowiązania krótkoterminowe	32 481 138,16	27 322 385,58
1.	Wobec jednostek powiązanych		
a)	z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:		
-	- do 12 miesięcy		
-	- powyżej 12 miesięcy		
b)	inne		
2.	Wobec pozostałych jednostek	8 728 723,82	8 853 642,00
a)	kredyty i pożyczki		
b)	z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
c)	inne zobowiązania finansowe		

d)	z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	268 648,30	797 472,43
-	do 12 miesięcy	268 648,30	797 472,43
-	powyżej 12 miesięcy		
e)	zaliczki otrzymane na dostawy		
f)	zobowiązania wekslowe		
g)	z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń	1 922 485,46	2 110 960,39
h)	z tytułu wynagrodzeń	559 627,27	720 621,72
i)	inne	5 977 962,79	5 224 587,46
3.	Fundusze specjalne	23 752 414,34	18 468 743,58
IV.	Rozliczenia międzyokresowe	4 734 629,89	132 368,88
1.	Ujemna wartość firmy		
2.	Inne rozliczenia międzyokresowe	4 734 629,89	132 368,88
-	długoterminowe		
-	krótkoterminowe	4 734 629,89	132 368,88
	PASYWA RAZEM	6 352 194 964,76	7 253 150 271,89

^{*)} prezentacja z uwzględnieniem straty z lat ubiegłych (z tytułu rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze)

Warszawa, 09.03.2009 r.

Główny Księgowy
Barbara Wiśniewska

PREZES ZARZĄDU
Jan Roczko

Zastępca Prezesa Zarządu
Władysław Majka

Departament księgowości i rozliczeń
 Zastępca Głównego Księgowego
Janusz Topolski

Zastępca Prezesa Zarządu
Małgorzata Skucha

Zastępca Prezesa Zarządu
Jan Wiater

**RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za okres od dnia
01.01.2008 r. do dnia 31.12.2008 r. (w zł)**

Lp.	Pozycja	2007 r.	2008 r.
1	2	3	4
A.	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY I ZRÓWNANE Z NIMI	1 208 766 340,32	1 588 136 270,32
I.	Oplaty i kary za korzystanie ze środowiska	370 645 043,41	397 590 684,38
II.	Oplaty z ustawy - Prawo geologiczne i górnicze	216 634 132,80	225 812 451,93
III.	Oplaty produktowe	6 383 860,89	6 060 659,74
IV.	Oplaty rejestracyjne za pozwolenie zintegrowane	2 328 935,80	1 222 643,74
V.	Oplaty, o których mowa w art. 142 ustawy - Prawo wodne	6 377 815,90	4 869 605,17
VI.	Oplaty i kary z ustawy o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji	164 556,69	21 937 410,78
VII.	Oplaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	505 245 176,06	490 369 616,29
VIII.	Oplaty i kary z ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową	2 811 544,77	2 258 085,60
IX.	Oplaty zastępcze i kary z ustawy - Prawo energetyczne	89 898 151,34	367 342 693,58
X.	Oplaty i kary z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	425 804,11	195 625,48
XI.	Kary z ustawy o biokomponentach i biopaliwach	65 000,00	273 821,54
XII.	Kary z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów		50 751,00
XIII.	Dotacje z budżetu państwa	7 378 013,11	69 611 880,32
1.	Dotacje z wyłączeniem Pomocy Technicznej	7 378 013,11	69 611 880,32
2.	Dotacje na Pomoc Techniczną		
XIV.	Pozostałe przychody	408 305,44	540 340,77
B.	KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	520 585 108,98	949 356 801,91
I.	Wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	460 118 662,85	881 357 464,29
1.	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	365 841 015,17	549 125 607,92
2.	Umorzenia ustawowe pożyczek	21 077 974,00	150 902 251,40
3.	Koszty obsługi programów zagranicznych	65 612 935,57	111 677 011,30
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska		
5.	Koszty udzielonych poręczeń spłaty kredytów i przyjętych zobowiązań		
6.	Wydatki środków UE/MF EOG NMF otrzymanych w ramach środków budżetowych (z wyłączeniem Pomocy Technicznej)	7 378 013,11	69 611 880,32
7.	Pozostałe wydatki	208 725,00	40 713,35
II.	Koszty funkcjonowania organów i biura	60 466 446,13	67 999 337,62
1.	Amortyzacja	2 603 833,16	2 509 548,27
2.	Zużycie materiałów i energii	1 217 613,02	1 166 074,37
3.	Usługi obce	2 673 213,89	3 190 630,92
4.	Podatki i opłaty, w tym:	648 689,49	729 982,06
	- podatek akcyzowy		

5.	Wynagrodzenia	43 250 818,21	49 308 696,26
6.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	8 580 377,34	9 489 325,64
7.	Pozostałe koszty rodzajowe	1 491 901,02	1 605 080,10
III.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów		
C.	ZYSK/STRATA ZE SPRZEDAŻY (A-B)	688 181 231,34	638 779 468,41
D.	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	1 415 632,67	28 323 790,89
I.	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	51 039,00	5 206,90
II.	Dotacje		
III.	Inne przychody operacyjne	1 364 593,67	28 318 583,99
E.	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	31 727,73	49 489,90
I.	Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		
II.	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
III.	Inne koszty operacyjne	31 727,73	49 489,90
F.	ZYSK/STRATA NA DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ (C+D-E)	689 565 136,28	667 053 769,40
G.	PRZYCHODY FINANSOWE	187 794 799,48	279 086 381,73
I.	Dywidendy i udziały w zyskach	2 246 744,21	4 773 366,53
II.	Odsetki	140 834 717,25	248 487 063,14
III.	Zysk ze zbycia inwestycji	33 296 774,39	
IV.	Aktualizacja wartości inwestycji		12 294 007,32
V.	Inne	11 416 563,63	13 531 944,74
H.	KOSZTY FINANSOWE	22 772 002,94	12 085 251,20
I.	Odsetki	7 725 307,57	7 817 298,60
II.	Strata ze zbycia inwestycji		
III.	Aktualizacja wartości inwestycji	5 911 671,00	3 473 574,36
IV.	Inne	9 135 024,37	794 378,24
I.	ZYSK/STRATA NA DZIAŁALNOŚCI (F+G-H)	854 587 932,82	934 054 899,93
J.	WYNIK ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH (J.I. - J.II.)		
I.	Zyski nadzwyczajne		
II.	Straty nadzwyczajne		
K.	ZYSK/STRATA BRUTTO = NETTO (I+/-J)	854 587 932,82	934 054 899,93

Warszawa, 09.03.2009 r.

Główny Księgowy
Barbara Wiśniewska

Departament Księgowości i Rozliczeń
Zastępca Głównego Księgowego
Janusz Tppolshi

PREZES ZARZĄDU

Jan Kuczek

Zastępca Prezesa Zarządu

Władysław Majka

Zastępca Prezesa Zarządu

Margarzeta Skucha

Zastępca Prezesa Zarządu

Jan Wiater

RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH (w zł)
(metoda pośrednia)

Lp.	Wyszczególnienie	2007 r.	2008 r.
1	2	3	4
A.	Przeplwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I.	Zysk / strata netto	854 587 932,82	934 054 899,93
II.	Korekty razem	-56 532 343,27	-101 017 399,44
1.	Amortyzacja	2 603 833,16	2 509 548,27
2.	Zysk (strata) z tytułu różnic kursowych		
3.	Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	-2 246 744,21	-4 773 366,53
4.	Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-50 926,13	6 428,78
5.	Zmiana stanu rezerw	1 570 834,92	-23 338 579,21
6.	Zmiana stanu zapasów	7 632,62	-21 201,27
7.	Zmiana stanu należności	-100 785 801,85	-34 506 262,97
8.	Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-2 042 708,05	-5 510 703,05
9.	Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	4 734 629,89	-4 602 261,01
10.	Inne korekty	39 676 906,38	-30 781 002,45
III.	Przeplwy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)	798 055 589,55	833 037 500,49
B.	Przeplwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I.	Wpływy	14 729 786,37	904 018 479,15
1.	Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	51 039,00	5 206,90
2.	Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne		
3.	Z aktywów finansowych, w tym:	14 678 747,37	904 013 272,25
a)	w jednostkach powiązanych		
b)	w pozostałych jednostkach	14 678 747,37	904 013 272,25
-	zbycie aktywów finansowych	12 432 003,16	899 239 905,72
-	dywidendy i udziały w zyskach	2 246 744,21	4 773 366,53
-	spłata udzielonych pożyczek długoterminowych		
-	odsetki		
-	inne wpływy z aktywów finansowych		
4.	Inne wpływy inwestycyjne		
II.	Wydatki	132 762 315,78	1 378 183 468,10
1.	Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 766 315,78	1 626 306,19
2.	Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne		
3.	Na aktywa finansowe, w tym:	129 996 000,00	1 376 557 161,91
a)	w jednostkach powiązanych		

b)	w pozostałych jednostkach	129 996 000,00	1 376 557 161,91
-	nabycie aktywów finansowych	129 996 000,00	1 376 557 161,91
-	udzielone pożyczki długoterminowe		
4.	Inne wydatki inwestycyjne		
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	-118 032 529,41	-474 164 988,95
C.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I.	Wpływy	0,00	0,00
1.	Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału		
2.	Kredyty i pożyczki		
3.	Emisja dłużnych papierów wartościowych		
4.	Inne wpływy finansowe		
II.	Wydatki	0,00	0,00
1.	Nabycie udziałów (akcji) własnych		
2.	Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		
3.	Inne niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tyt. podziału zysku		
4.	Splaty kredytów i pożyczek		
5.	Wykup dłużnych papierów wartościowych		
6.	Z tytułu innych zobowiązań finansowych		
7.	Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		
8.	Odsetki		
9.	Inne wydatki finansowe		
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	0,00	0,00
D.	Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	680 023 060,14	358 872 511,54
E.	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	680 023 060,14	358 872 511,54
-	zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	1 134 528,34	-7 108 154,78
F.	Środki pieniężne na początek okresu	754 481 711,27	1 434 504 771,41
G.	Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym:	1 434 504 771,41	1 793 377 282,95
-	o ograniczonej możliwości dysponowania		

Warszawa, 23.03.2009 r.

Główny Księgowy
Barbara Wiśniewska

Departament Księgowości i Rozliczeń
Zastępca Głównego Księgowego
Janusz Japótski

PREZES ZARZĄDU Zastępca Prezesa Zarządu
Jan Rączka

Władysław Majka
Zastępca Prezesa Zarządu

Zastępca Zarządu
Margarzata Skucha

Jan Wiater

ZESTAWIENIE ZMIAN w FUNDUSZU WŁASNYM (w zł)

Poz.	Treść	2007 r.	2008 r.
1	2	3	4
I	Fundusz własny na początek okresu (BO)	5 430 163 605,02	6 284 751 537,84
	- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości i skutki korekty błędów		-4 770 152,39
I.a.	Fundusz własny na początek okresu (BO), po korektach	5 430 163 605,02	6 279 981 385,45
1.	Fundusz podstawowy (statutowy) na początek okresu	4 106 162 498,28	4 730 163 605,02
1.1	Zmiany funduszu podstawowego	624 001 106,74	854 587 932,82
a)	zwiększenie z tytułu odpisu z zysku	624 001 106,74	854 587 932,82
b)	zmniejszenie z tytułu pokrycia straty		
1.2.	Fundusz podstawowy (statutowy) na koniec okresu	4 730 163 605,02	5 584 751 537,84
2.	Pozostałe fundusze rezerwowe na początek okresu	700 000 000,00	700 000 000,00
2.1.	Zmiany pozostałych funduszy rezerwowych		
a)	zwiększenie z tytułu odpisu z zysku		
b)	zmniejszenie z tytułu pokrycia straty		
2.2.	Pozostałe fundusze rezerwowe na koniec okresu	700 000 000,00	700 000 000,00
3.	Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu		
3.1.	Zysk z lat ubiegłych na początek okresu - zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości - korekty błędów		
3.2.	Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach		
a)	zwiększenie z tytułu podziału zysku z lat ubiegłych		
b)	zmniejszenie		
	- odpis na fundusz statutowy		
	- odpis na fundusz rezerwowy		
	- nagrody z zysku (ze składkami)		
3.3.	Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu		
3.4.	Strata z lat ubiegłych na początek okresu - zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości - korekty błędów		-4 770 152,39
3.5.	Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach		-4 770 152,39
a)	zwiększenie z tyt. przenies. straty z lat ubiegł. do pokrycia		
b)	zmniejszenie		

3.6.	Strata z lat ubiegłych na koniec okresu		-4 770 152,39
3.7.	Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu		-4 770 152,39
4.	Wynik netto	854 587 932,82	934 054 899,93
a)	zysk netto	854 587 932,82	934 054 899,93
b)	strata netto		
c)	odpisy z zysku		
II.	Fundusz własny na koniec okresu (BZ)	6 284 751 537,84	7 214 036 285,38
III.	Fundusz własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	6 284 751 537,84	7 214 036 285,38

Warszawa, 09 .03.2009 r.

Główny Księgowy
Barbara Wiśniewska

PREZES ZARZĄDU
Jan Rączka

Zastępca Prezesa Zarządu
Władysław Majka

Departament Księgowości i Rozliczeń
Zastępca Głównego Księgowego
Janusz Topolski

Zastępca Prezesa Zarządu
Małgorzata Skucha

Zastępca Prezesa Zarządu
Jan Wiater

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

I. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO BILANSU

Nota 1

Zestawienie zmian w wartościach niematerialnych i prawnych (oprogramowanie i licencje) w 2008 r. (w zł)

Treść	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość netto
1	2	3	4
BO 2008 r.	5 470 818,10	-5 155 882,32	314 935,78
Zmiany	527 703,15	-204 671,80	323 031,35
BZ 2008 r.	5 998 521,25	-5 360 554,12	637 967,13

Nota 2

Zmiany w środkach trwałych w 2008 r. (w zł)

L.p.	Treść	BO 2008 r.	Zwiększenia				Zmniejszenia				BZ 2008 r.
			zakupy	Ulepszenia z inwestycji	ujawnienie	razem	Likwidacje i inne zdarzenia	nieodpłatne przekazanie	sprzedaż	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntu	8 264 102,00									8 264 102,00
2	Budynki i budowle	50 924 022,73		182 633,07		182 633,07					51 106 655,80
3	Maszyny i urządzenia techniczne, w tym: zespoły komputerowe	9 552 608,77	633 491,79			633 491,79	1 214,04	244 233,59		245 447,63	9 940 652,93
4	Środki transportu	1 046 336,98	560 576,11			560 576,11		244 233,59		244 233,59	8 374 887,53
5	Środki transportu	1 046 336,98	196 850,00			196 850,00			81 735,71	81 735,71	1 161 451,27
5	Pozostałe środki trwałe	2 260 519,24	66 796,90			66 796,90	22 761,33			22 761,33	2 304 554,81
6	Razem środki trwałe (1 do 5)	72 047 589,72	897 138,69	182 633,07		1 079 771,76	23 975,37	244 233,59	81 735,71	349 944,67	72 777 416,81
7	Środki trwałe w budowie	48 800,00		370 781,75		370 781,75					419 581,75

Nota 3**Umorzenie środków trwałych w 2008 r. (w zł)**

	Nazwa/grupa	Grunty	Budynki	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	Urządzenia techniczne pozostałe	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Ogółem środki trwałe
1	Wartość początkowa BO 2008 r.		7 987 991,19	6 796 034,75	1 172 696,36	788 076,20	2 053 292,12	18 798 090,62
	w tym: przypada na majątek w pełni umorzony			4 864 289,10	731 259,73	473 396,47	1 927 742,49	7 996 687,79
2	Zwiększenia		1 275 027,13	705 762,94	89 887,73	126 455,76	97 897,32	2 295 030,88
	Umorzenie		1 275 027,13	705 762,94	89 887,73	126 455,76	97 897,32	2 295 030,88
3	Zmniejszenie			244 233,59	1214,04	81 735,71	22 761,33	349 944,67
	Sprzedaż nieodpłatne przekazanie			244 233,59		81 735,71		325 969,30
	Likwidacja				1 214,04		22 761,33	23 975,37
4	Umorzenie BZ 2008 r.		9 263 018,32	7 257 564,10	1 261 370,05	832 796,25	2 128 428,11	20 743 176,83
	w tym: przypada na majątek w pełni umorzony			5 440 268,25	756 798,34	627 850,76	2 048 764,46	8 873 681,81
	Wartość netto środków trwałych BZ 2008 r.	8 264 102,00	41 843 637,48	1166 977,43	254 741,35	328 655,02	176 126,70	52 034 239,98

Wartość nie amortyzowanych środków trwałych

Na koniec 2008 r. wartość ta wynosiła 126 276,45 zł i dotyczyła ruchomych środków trwałych (dzieła sztuki).

Nota 4**Specyfikacja należności długoterminowych wykazanych w sprawozdaniu finansowym za 2008 r. (w zł)**

A.III.2. Należności długoterminowe	3 069 375 845,19
z tego:	
1) linie kredytowe obsługiwane przez BOŚ S.A.	41 619 780,10
2) kredyty ze środków NFOŚiGW udzielone przez BOŚ S.A.	45 175 848,38
3) pożyczki NFOŚiGW pomniejszone o rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów	2 922 458 613,56
4) pożyczki z funduszu powierzonego SIDA	2 167 742,32
5) pożyczki dla zachowania płynności finansowej	57 953 860,83

Nota 5**A.IV.3.b) Udziały i akcje - długoterminowe****Zestawienie zmian w długoterminowych akcjach i udziałach (w zł)**

	Wartość początkowa	Odpisy aktualizujące	Wartość bilansowa
BO 2008 r.	962 031 619,01	123 965 159,46	838 066 459,55
Zwiększenia		944 831,28	
z tego:			
1) nabycie i objęcie akcji i udziałów	-		
2) przejęcie akcji i udziałów za długi			
3) zwiększenie odpisów aktualizujących	-	900 000,00	
4) inne zwiększenia		44 831,28	
Zmniejszenia	15 088 304,17	27 382 311,49	
z tego:			
1) sprzedaż akcji i udziałów	-		
2) przewidziane do sprzedaży			
3) likwidacje	15 088 304,17	15 088 304,17	
4) zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	12 294 007,32	
BZ 2008 r.	946 943 314,84	97 527 679,25	849 415 635,59

Nota 6

Specyfikacja należności krótkoterminowych wykazanych w sprawozdaniu finansowym za 2008 r. (w zł)

B.II.	Należności krótkoterminowe	966 620 469,32
B.II.2.a)	Należności z tytułu dostaw i usług	13 312,19
B.II.2.c)	Pozostałe należności	966 607 157,13
	z tego:	
1)	linie kredytowe obsługiwane przez BOŚ S.A.	59 307 892,03
2)	kredyty ze środków NF udzielone przez BOŚ S.A.	26 259 482,09
3)	pożyczki NF pomniejszone o rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów	713 720 340,06
4)	pożyczki z funduszu powierzonego SIDA	400 000,00
5)	pożyczki dla zachowania płynności finansowej	159 632 219,68
6)	rozrachunki z pracownikami	718 759,40
	z tego:	
	pożyczki z ZFŚS	692 905,00
	pozostałe rozrachunki z pracownikami	25 854,40
7)	odsetki od kredytów NF udzielonych przez BOŚ S.A.	27 540,55
8)	odsetki od pożyczek NF po pomniejszeniu o odpis aktualizujący	4 025 669,54
9)	odsetki niezapadłe od pożyczek	6 086,84
10)	odsetki od pożyczek dla zachowania płynności finansowej pomniejszone o rozliczenia międzyokresowe przychodów	2 418 415,58
11)	należności z tytułu zapłaty za Pomoc Techniczną	26 275,36
12)	wpłata zaliczkowa z tyt. polisy ubezpieczeniowej	64 476,00

Nota 7

Zestawienie krótkoterminowych aktywów finansowych za 2008 r. (w zł)

B.III.1.	Krótkoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach	2 314 615 116,28
B.III.1.b)	udziały i akcje	21 936 657,64
	- akcje przeznaczone do sprzedaży	21 936 657,64
B.III.1.c)	inne papiery wartościowe	499 301 175,69
	- dłużne papiery wartościowe	484 051 540,01
	- niezapadłe odsetki	15 249 635,68
B.III.1.d)	środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	1 793 377 282,95
	środki pieniężne w kasie i na rachunkach	3 628 889,53
	- kasa	119 348,80
	- rachunki bieżące i inne krajowe	1 406 918,80
	- środki EFP PHARE, SIDA	39 647,93
	- środki FS Pomoc Techniczna	2 062 974,00
	inne środki pieniężne	1 783 490 675,28

- lokaty bankowe	1 769 091 675,28
- lokaty bankowe EFP PHARE, SIDA	14 399 000,00
- środki pieniężne w drodze	0,00
- niezapadłe odsetki od lokat:	6 257 718,14
- ze środków krajowych	6 239 320,02
- ze środków zagranicznych EFP PHARE, SIDA	18 398,12

Nota 8

Zestawienie zbiorcze odpisów aktualizujących i rozliczeń międzyokresowych przychodów, pomniejszających sumę bilansową (w zł)

Tytuły odpisów i rozliczeń międzyokresowych przychodów	BO 2008 r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	BZ 2008 r.
1) Odpisy aktualizujące z tytułu pożyczek i odsetek zagrożonych w spłacie	39 500 194,30	655 140,26	8 229 906,09	31 925 428,47
2) Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu należności znajdujących się w postępowaniu sądowym i egzekucyjnym	80 078 336,54	32 961 330,24	12 315 454,10	100 724 212,68
3) Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu kar i odsetek za opóźnienie w spłacie pożyczek	32 275 649,66	3 881 795,06	31 408 669,29	4 748 775,43
4) Odpisy aktualizujące wartości akcji i udziałów	123 965 159,46	3 518 405,64	27 382 311,49	100 101 253,61
RAZEM	275 819 339,96	41 016 671,20	79 336 340,97	237 499 670,19

Kwota 237 499 670,19 zł pomniejsza sumę bilansową na 31.12.2008 r.

W bilansie nie wykazuje się ponadto ujmowanych w ewidencji pozabilansowej zaległych opłat ustalanych ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze, do których stosuje się przepisy Ordynacji podatkowej o zobowiązaniach podatkowych. Narodowy Fundusz począwszy od 2002 r. jest wierzycielem opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych. Prezesowi Zarządu Narodowego Funduszu przysługują uprawnienia organu podatkowego. Natomiast wierzycielami opłat eksploatacyjnych za okres do końca 2001 r. pozostają organy koncesyjne, tj. Minister Środowiska, Marszałkowie Województw oraz Starostowie, którzy jednocześnie posiadają uprawnienia organów podatkowych. Na koniec 2008 r. wartość zaległych opłat ustalanych na podstawie Prawa geologicznego i górniczego wyniosła 25 057 389,49 zł, z czego należności główne stanowiły kwotę 16 306 850,63 zł, odsetki za zwłokę kwotę 8 750 538,86 zł. Wierzytelności Narodowego Funduszu za okres od 2002 r. dotyczyły kwoty 15 069 318,02 zł, natomiast wierzytelności organów koncesyjnych za okres do końca 2001 r. dotyczyły kwoty 9 988 071,47 zł.

Nota 9

Dane o strukturze funduszy specjalnych wraz z równowartością aktywów sfinansowanych środkami pomocowymi (w zł)

Lp.	Rodzaj funduszu	BO 2008 r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	BZ 2008 r.
1	EFP PHARE	13 144 233,79	530 243,68	4 585 992,30	9 088 485,17
2	Fundusz SIDA	7 676 347,58	258 444,33	0,00	7 934 791,91
3	Fundusz PHARE (PL 9912)	1 130,80	321,74	135,36	1 317,18
4	FS Pomoc Techniczna 013	3 048 223,51	6 459 549,01	9 078 920,51	428 852,01
5	Fundusz SPO-WKP	-865 420,37	105 387 696,90	104 522 276,53	0,00
6	Razem fundusze pomocy zagranicznej	23 004 515,31	112 636 255,66	118 187 324,70	17 453 446,27
7	ZFŚS	747 899,03	487 638,43	220 240,15	1 015 297,31
8	Ogółem fundusze specjalne (6+7)	23 752 414,34	113 123 894,09	118 407 564,85	18 468 743,58

EFP PHARE

Narodowy Fundusz od 2005 r. realizuje zadania finansowane ze środków Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE (EFP PHARE) zgodnie z umową podpisaną z Ministrem Środowiska w sprawie przygotowania i realizacji projektów w ramach V Programu Indykatoryjnego EFP PHARE, z budżetem w wysokości 16 000 tys. zł. Zgodnie z tą umową Narodowy Fundusz jest odpowiedzialny za realizację projektów przedstawianych i przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska.

Obecnie stan konta powiększany jest o odsetki od lokat bankowych a zmniejszany o wypłaty beneficjentom i koszty bankowe. W 2008 r. wypłacono beneficjentom kwotę 4 582 050,30 zł na projekty m.in. w zakresie doradztwa i ekspertyz, wzmocnienia instytucjonalnego i działań promocyjnych.

Fundusz SIDA

Narodowy Fundusz prowadzi obsługę szwedzkiego funduszu rewolwingowego SIDA przeznaczonego na finansowanie w formie dotacji, zgłoszonych przez Ministra Środowiska, ekspertyz, przedsięwzięć inwestycyjnych oraz innych prac związanych z wypełnieniem zobowiązań Polski w stosunku do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych ds. Zmian Klimatu i Protokołu z Kioto.

Ministerstwo Środowiska nie zgłaszało zapotrzebowania na środki z tego funduszu. Środki na tym funduszu zwiększają się o odsetki od lokat bankowych.

Na 2009 r. Zarząd Narodowego Funduszu zatwierdził program priorytetowy na realizację zadań wskazanych przez Ministerstwo Środowiska, które będą finansowane ze środków pochodzących z funduszu SIDA.

Fundusz PHARE PL 9912

Płatności w ramach programu PHARE PL9912 zakończyły się w dniu 31.12.2003 r. Na rachunku bankowym kwot gwarancyjnych na dzień 31.12.2008 pozostawała niewykorzystana kwota 315,69 EUR. W dniu 21.01.2009, po otrzymaniu z Komisji Europejskiej noty debetowej, zwrócono niewykorzystane środki.

FS Pomoc Techniczna 013

W 2008 r. Narodowy Fundusz realizował projekt Pomocy Technicznej nr 2002/PL/16/P/PA/013, na który składają się 3 zadania:

- przygotowanie dokumentacji przedsięwzięć Funduszu Spójności,
- świadczenie pomocy prawnej przez Narodowy Fundusz i MŚ w zakresie pojawiających się problemów prawnych związanych z realizacją projektów FS,
- szkolenia dla pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie funduszy unijnych, instytucji pośredniczących oraz dla beneficjentów a także przygotowanie szkolenia e-learningowego.

Całkowita wartość projektu wynosi 15 900 000 EUR, w tym udział Funduszu Spójności 75% tj. 11 925 000 EUR. Na dzień 31.12.2008 r. w ramach w/w projektu zawarto 84 kontrakty na łączną kwotę 9 737 094,33 EUR, w tym w 2008 r. 14 kontraktów na kwotę 987 611,9 EUR.

W 2008 r. w ramach 29 kontraktów dokonano płatności na łączną kwotę 3.042.615,15 EUR, w tym z Funduszu Spójności: 2 339 393,30 EUR.

KE decyzją z dnia 26.11.2007 r. przesunęła datę zakończenia projektu na 31.12.2010 r.

Fundusz SPO WKP

Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw – Działanie 2.4. „Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska” na podstawie umowy Nr 1/MŚ/NFOŚiGW z dnia 30.10.2006 r.

W 2008 r. w ramach tego funduszu wydatkowano łącznie kwotę 432 904 958,93 zł, z tego 327 510 636,53 zł ze środków EFRR i 105 394 322,40 zł ze środków Narodowego Funduszu jako współfinansowanie krajowe.

Zasilenie funduszu następuje ze środków funduszu podstawowego Narodowego Funduszu. Wszystkie pozycje zatwierdzone do wypłaty z tytułu wkładu własnego w finansowane przedsięwzięcia zostały wypłacone.

Zamknięcie programu SPO WKP planowane jest w pierwszym półroczu 2009 r. Wypłaty ze środków Narodowego Funduszu będą jeszcze dotyczyły pięciu projektów. Wszystkie wypłaty powinny zostać dokonane do 30 kwietnia 2009 r. Kontynuacją SPO WKP w nowej perspektywie (NSRO) są programy w IV osi PO IiŚ.

Nota 10

Fundusz Spójności

Na mocy Porozumienia z dnia 31.01.2001 r. zawartego pomiędzy Ministrem Środowiska a Narodowym Funduszem (zmienionego Porozumieniem z dnia 29.04.2005 r.) Narodowy Fundusz jest dysponentem, wspólnie z Ministerstwem Środowiska, środków Funduszu Spójności przeznaczonych na współfinansowanie realizacji przedsięwzięć w sektorze ochrony środowiska.

Obecnie realizowanych jest 89 projektów, w tym jeden z pomocy technicznej. Wartość kosztów kwalifikowanych ww. projektów wynosi 4,3 mld EUR, dofinansowanie z Funduszu Spójności 2,8 mld EUR. Realizowane inwestycje dotyczą 79 projektów z dziedziny gospodarki wodno-ściekowej, 8 gospodarki odpadami i 1 ochrony powietrza.

W ramach ww. projektów do 31.12.2008 r. beneficjenci zawarli łącznie 1 094 kontraktów na kwotę 5,0 mld EUR, w tym w 2008 roku 230 kontraktów na kwotę 1,4 mld EUR.

Komisja Europejska przekazała na rachunki projektów FS w NBP łącznie kwotę 1 382 437 200,88 EUR, w tym w roku 2008 kwotę 525 798 454,13 EUR. Z rachunków projektów w NBP przekazano środki Funduszu Spójności do beneficjentów końcowych na kwotę 1 354 510 307,00 EUR z uwzględnieniem zwrotów środków od beneficjentów (4 965 949,75 EUR), w tym w roku 2008 na kwotę 665 032 804,26 EUR.

Rozliczenia środków Funduszu Spójności ujmowane są w ewidencji Narodowego Funduszu pozabilansowo (w EUR).

W celu zapewnienia współfinansowania projektów Funduszu Spójności Narodowy Fundusz udzielił dofinansowania w formie pożyczek inwestycyjnych. Do 31.12.2008 r. zawarto 86 umów pożyczek na łączną kwotę 3 196 679 007,71 zł. Z tej kwoty wypłacono łącznie 1 109 579 662,52 zł, w tym w roku 2008 - 621 380 728,91 zł.

Ponadto dla zapewnienia płynności finansowej projektów Funduszu Spójności Narodowy Fundusz zawarł łącznie do 31.12.2008 r. 59 umów pożyczek na kwotę 1 316 171 632,67 zł, w tym w roku 2008 na kwotę 136 391 220,00 zł.

Nota 11

B.I.2 Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne

W bilansie zamknięcia wykazano rezerwy:

1. długoterminową na zobowiązania z tytułu przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, tj. odpraw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych [zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 z późn. zm.) oraz Zasad (polityki) rachunkowości Narodowego Funduszu zatwierdzonych Uchwałą Zarządu nr A/69/2/2006 z dnia 27.09.2006 r. z późn. zm.]:
 - na kwotę 4 770 152,39 zł wyznaczoną metodą aktuarialną według stanu na 31.12.2007 r., stanowiącą kwotę bazową i której skutki odniesione zostały na wynik lat ubiegłych,
 - na kwotę 668 869,35zł stanowiącą aktualizację tej rezerwy według stanu na 31.12.2008 r. odniesioną w koszty 2008 roku,
2. krótkoterminową w kwocie 5 109 965,35 zł na wypłatę nagród pieniężnych za 2008 r. dla pracowników Narodowego Funduszu oraz na wzrost kosztów wynagrodzeń pracowników Narodowego Funduszu z tytułu nabytych w 2008 r. praw do waloryzacji o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w roku poprzednim, zgodnie z „Zasadami wynagradzania członków Zarządu oraz pracowników Biura Narodowego Funduszu”.

Główne założenia do wyliczenia odpisu na odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe są następujące:

	31.12.2007 r.	31.12.2008 r.
Stopa dyskontowa	6,20 %	5,47 %
Wiek emerytalny dla kobiet	60	60
Wiek emerytalny dla mężczyzn	65	65
Prawdopodobieństwo wypłaty (dla nagród jubileusz.)	95 %	95 %

Nota 12

B.I.3 Pozostałe rezerwy

W bilansie zamknięcia wykazano rezerwę:

- na koszty związane z badaniem sprawozdania finansowego w kwocie 64 660,00 zł,
- na wypłatę z tytułu nabytych 2008 r. przez pracowników praw do nagród jubileuszowych w wysokości 1 009 432,83 zł,
- na sprawę w postępowaniu sądowym(Syg. akt III C1536) na kwotę 36 152,70 zł.

Nota 13**Specyfikacja zobowiązań i tytułów zrównanych z zobowiązaniami, wykazanych w sprawozdaniu finansowym za 2008 rok (w zł)**

B.III.2	Zobowiązania krótkoterminowe wobec jednostek pozostałych	8 853 642,00
B.III.2.d)	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności do 12 miesięcy	797 472,43
B.III.2.g)	Zobowiązania z tytułu podatków, ubezpieczeń i innych świadczeń	2 110 960,39
	z tego:	
	1) rozrachunki z budżetem (podatek dochodowy od osób fizycznych)	984 219,00
	2) rozrachunki z tytułu podatku VAT	4 888,00
	3) rozrachunki z ZUS	1 088 795,39
	4) rozrachunki z PFRON	33 058,00
B.III.2.h)	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	720 621,72
	- rozrachunki z tytułu wynagrodzeń (część wynagrodzeń za XII 2008 wypłacona w I 2009)	720 621,72
B.III.2.i)	Pozostałe zobowiązania	5 224 587,46
	z tego:	
	1) rozrachunki FS Pomoc Techniczna	1 634 121,99
	2) odsetki od kredytów BOŚ	99,74
	3) odsetki od pożyczek NFOŚiGW (nadpłaty)	331 131,11
	4) pozostałe rozrachunki-kaucje gwarancyjne (środki krajowe)	794 502,76
	5) pozostałe rozrachunki-kaucje gwarancyjne (środki zagraniczne)	268 912,72
	6) rozrachunki z tyt. polisy ubezpieczeniowej PZU	13 590,24
	7) rozrachunki z PKZP	58 175,00
	8) pozostałe rozrachunki - rozliczenie wpłat opłat produktowych	89 482,49
	9) zobowiązania z tyt. świadczeń medycznych	19 119,33
	10) zobowiązania z tyt. robót inwestycyjnych	828 641,04
	11) depozyty-ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	647 401,94
	12) rozrachunki z tyt. kart kredytowych	5 723,26
	13) odsetki od środków MF EOG NMF	527 853,99
	14) pozostałe	5 831,85

Nota 14

B.IV.2. Rozliczenia międzyokresowe - krótkoterminowe

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy

Narodowy Fundusz na mocy Porozumienia Ramowego z dnia 7 lipca 2006 r. zawartego z Ministrem Środowiska pełni funkcję Instytucji Wspomagającej dla Instytucji Pośredniczącej (Ministerstwo Środowiska) przy realizacji projektów w ramach priorytetu ochrona środowiska. Środki finansowe na realizację przedsięwzięć objętych MF EOG / NMF Narodowy Fundusz otrzymuje z Ministerstwa Środowiska na podstawie zawieranych umów dotacji. W 2008 r. Narodowy Fundusz otrzymał na ten cel 69 760 400,00 zł (w tym 10 718 595,00 zł stanowiły środki niewygasające wynikające z umów zawartych w 2007 roku). Z otrzymanych środków, na podstawie zawartych z beneficjentami umów finansowych, wypłacono kwotę 69 611 880,32 zł. W wyniku rozliczenia otrzymanych w 2008 r. środków niewygasających z dotacji z 2007 r. zwrócono na konto Ministerstwa Środowiska niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 16 150,80 zł, natomiast z tytułu odsetek bankowych zwrócono 69 539,02 zł. Na dzień 31.12.2008 r., po zrealizowaniu wszystkich wypłat, pozostała kwota 132 368,88 zł z tytułu otrzymanych a nie przekazanych beneficjentom dotacji oraz 527 853,99 zł z tytułu odsetek bankowych. Zgodnie z zapisami umów dotacji, środki te zostały zwrócone na konto Ministerstwa Środowiska w styczniu 2009 r.

Środki z MF EOG / NMF przekazywane są Narodowemu Funduszowi na podstawie umów o udzielenie dotacji celowych. Z uwagi na wejście w życie w dniu 20.12.2008 r. ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. nr 216 poz.1370), prezentacja środków z NMF dla 2008 roku pozostaje niezmienną. W następnym okresie może ona ulec zmianie.

Nota 15

Przewalutowano średnim kursem NBP obowiązującym na 31.12.2008 r. (USD=2,9618 EUR=4,1724) dotyczy pozycji

B.III.1c) aktywów - środki w kasie i na rachunkach:

509 133,01 EUR
5 031,75 USD

B.III.2i) pasywów - inne zobowiązania krótkoterminowe:

405 197,94 EUR

II. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

Nota 16

D.III. rachunku zysków i strat

Inne przychody operacyjne	28 318 583,99
z tego:	
rozwiązanie rezerwy dot. przedsięwzięcia likwidacji zanieczyszczeń i odpadów po Zakładach "Tarnowskie Góry"	24 552 255,00
refundacja kosztów Pomoc Techniczna w ramach SPO WKP	2 471 982,31
refundacja kosztów Pomoc Techniczna w ramach MF EOG/ NMF	965 401,45
inne	328 945,23

Nota 17

Struktura przychodów finansowych w 2008 roku (w zł)

Przychody finansowe ogółem	279 086 381,73
z tego:	
1) dywidendy otrzymane	4 773 366,53
2) odsetki	248 487 063,14
- odsetki od pożyczek i kredytów	120 934 045,01
- oprocentowanie wolnych środków	107 527 015,98
- niezapadłe odsetki od lokat, obligacji	20 026 002,15
3) zmniejszenia odpisów aktualizujących majątek finansowy	12 294 007,32
4) inne	13 531 944,74
- rozwiązanie rezerw	10 621 624,41
- pozostałe	-37 580,31
- różnice kursowe (nadwyżka dodatnich różnic nad ujemnymi)	2 947 900,64

Nota 18

Struktura kosztów finansowych w 2008 roku (w zł)

Koszty finansowe ogółem	12 085 251,20
z tego:	
1) odsetki	7 817 298,60
- marża BOŚ S.A. za administrowanie kredytami	5 060 398,60
- koszty zakupu dłużnych papierów wartościowych (kupon)	2 756 900,00
2) odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości akcji i udziałów	3 473 574,36
3) inne	794 378,24
- odpisy aktualizujące wartość pożyczek	655 140,26
- pozostałe	139 237,98

Nota 19

Rodzaj i wartości instrumentów finansowych wykazanych w bilansie

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Stan na 31.12.2007	Zakupy	Sprzedaż	Wycena na 31.12.2008	Stan na 31.12.2008
akcje	24 510 232,00			2 573 574,36	21 936 657,64
papiery dłużne Skarbu Państwa	0,00	1 373 800 261,91	889 748 721,90		484 051 540,01
odsetki od papierów dłużnych Skarbu Państwa				15 249 635,68	15 249 635,68

W roku 2008 Narodowy Fundusz zawierał transakcje Buy Sell Back. Jest to produkt finansowy oparty na obligacjach Skarbu Państwa. Przychód z powyższych inwestycji w roku 2008 wyniósł 4 874 183,82 zł. Na koniec roku 2008 Narodowy Fundusz posiadał również obligacje Skarbu Państwa DZ1111, których cena rynkowa przewyższała wartość nabycia. Różnica ta wyniosła 110 000,00 zł co zgodnie z polityką rachunkowości Narodowego Funduszu nie zostało ujęte w księgach.

Charakterystyka instrumentów finansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Rodzaj	Liczba	Wartość bilansowa	wartość nominalna	Odsetki [%]p.a.	warunki i terminy wpływające na przyszłe przepływy pieniężne	
akcje	12 255 116	21 936 657,64	24 510 232,00			
obligacje DZ1111	90 000	89 170 000,00	90 000 000,00	6,47	5 823 000,00 *) *) 90 000 000,00	2009-11-24 2010-11-24 2011-11-24 2011-11-25
bony PL0000001277	3 000	28 196 300,00	30 000 000,00	6,40	30 000 000,00	2009-05-06
bony PL0000002846	12 000	112 736 860,00	120 000 000,00	6,46	120 000 000,00	2009-05-27
bony PL0000004453	9 000	84 364 410,00	90 000 000,00	6,68	90 000 000,00	2009-06-03
bony PL0000004511	15 000	140 525 640,00	150 000 000,00	6,74	15 000 000,00	2009-06-10
bony PL0000004719	3 000	29 058 330,00	30 000 000,00	6,50	3 000 000,00	2009-03-18

*) Obligacje DZ1111 zmiennoprocentowe, kupon na kolejne lata nie jest znany

Nota 20

Transakcje zabezpieczające walutowe ryzyko kursowe

W roku 2008 Narodowy Fundusz zawierał transakcje, których celem było zabezpieczanie kursów sprzedaży waluty po spłacie pożyczek udzielonych w EUR.

W momencie udzielania pożyczek Narodowy Fundusz nabywa walutę EUR, zawierając równoległe transakcje zabezpieczające z ustalonymi warunkami odsprzedaży waluty w momencie spłat pożyczek. Wszystkie te transakcje są transakcjami typu SWAP. Polegają one na zakupie waluty i odsprzedaniu jej na termin po ustalonym kursie. Kapitał wydany na zakup EUR i wypłatę pożyczki na zachowanie płynności finansowej po spłacie przez beneficjenta należności w EUR wraca w wartości nie niższej niż nastąpił jego wypływ, co w pełni zabezpiecza Narodowy Fundusz przed ryzykiem walutowym i w związku z tym przed stratami na działalności pożyczkowej.

Zbiorcą informację dotyczącą aktywnych transakcji zabezpieczających na dzień 31.12.2008 r. przedstawiono poniżej:

- zabezpieczona pozycja walutowa z tytułu udzielonych w EUR pożyczek: 51 519 679,30 EUR
- średni kurs zakupu EUR/PLN: 3,8722
- średni kurs sprzedaży EUR/PLN wynikający z zawartych transakcji zabezpieczających: 3,8831.

Transakcje zabezpieczające prezentuje się w połączeniu z transakcjami rzeczywistymi, tzn. strata na transakcji zabezpieczającej jest jednocześnie zyskiem z rzeczywistej transakcji wymiany (i odwrotnie), co odnoszone jest odpowiednio w przychody i koszty finansowe.

Nota 21

Objaśnienia do niektórych pozycji Rachunku przepływów pieniężnych

sprzedaż majątku trwałego Biura [-]	-5 206,90		
nieumorzona wartość majątku trwałego [+]	11 635,68		
	<u>6 428,78</u>		
	BO *)	BZ	BZ-BO
A.II.5. Zmiana stanu rezerw	34 997 811,26	11 659 232,05	-23 338 579,21
<i>*) uwzględniona rezerwa na przyszłe świadczenia pracownicze (przekształcenie / korekta z tytułu straty z lat ubiegłych)</i>			
A.II.6. Zmiana stanu zapasów	10 215,38	31 416,65	21 201,27
A.II.7. Zmiana stanu należności	4 001 490 051,54	4 035 996 314,51	34 506 262,97
A.II.8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych			
(z wyjątkiem pożyczek i kredytów)	32 481 138,16	27 322 385,58	-5 158 752,58
zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	476 690,57	828 641,04	<u>351 950,47</u>
			-5 510 703,05
A.II.9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	4 734 629,89	132 368,88	-4 602 261,01
A.II.10. Inne korekty			
odsetki (kupon) od dłużnych papierów wart.	-4 617 000,00		
zysk ze sprzedaży dłużnych papierów wart.	-4 874 183,82		
wykupione odsetki (kupon)	2 756 900,00		
niezapadłe odsetki od dłużnych papierów wartościowych	-15 249 635,68		
zmniejszenie odpisów aktualiz. dot. akcji Centrozap i Wodkan	-12 294 007,32		
utworzenie odpisów aktualiz. Dot. akcji Staleksport Autostrady, Geotermia Pyrzyce	3 473 574,36		
inne	23 350,01		
	<u>-30 781 002,45</u>		

B.I.3.b) zbycie aktywów finansowych	
odsetki (kupon) od dłużnych papierów wartościowych	4 617 000,00
zysk ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	4 874 183,82
wartość sprzedanych dłużnych papierów wartościowych	<u>889 748 721,90</u>
	899 239 905,72

B.II.1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych

oraz rzeczowych aktywów trwałych

zwiększenie WNiP	527 703,15
zwiększenie rzeczowych aktywów trwałych	1 079 771,76
zmiana stanu środków trwałych w budowie	370 781,75
BO zobowiązań inwestycyjnych	476 690,57
BZ zobowiązań inwestycyjnych	<u>-828 641,04</u>
	1 626 306,19

B.II.3.b) nabycie aktywów finansowych

zakup dłużnych papierów wartościowych	1 373 800 261,91
wykupione odsetki (kupon)	<u>2 756 900,00</u>
	1 376 557 161,91

E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych

z tytułu różnic kursowych z przewalutowania środków na rachunkach w walucie obcej	
ujemne różnice kursowe	-44 058 174,43
dotądnie różnice kursowe	<u>36 950 019,65</u>
	-7 108 154,78

Nota 22

Subfundusze

Narodowy Fundusz gromadzi środki na wyodrębnionych subfunduszach zgodnie z odpowiednimi regulacjami prawnymi, w szczególności określonymi w ustawie z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. nr 25 poz. 150 z późn. zm.), w których określone zostały zasady gospodarowania tymi środkami.

W tabeli przedstawione zostały wyodrębnione w ewidencji obrotu, dotyczące subfunduszy (w zł):

Lp	Rodzaj funduszu	BO 2008r.	Zwiększenia ¹⁾	Zmniejszenia ²⁾	Przeniesienie subfunduszy	BZ 2008r.
1.	Subfundusz geologiczny	192 147 835,77	124 315 292,64	109 456 711,23		207 006 417,18
2.	Subfundusz górniczy	108 015 497,68	120 671 910,29	72 666 041,53		156 021 366,44
3.	Subfundusz opłat z tytułu kar wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	6 558,88	340 485,37	0,00		347 044,25
4.	Subfundusz opłat produkt.	30 389 022,68	7 737 329,29	4 704 326,25	-1 786 353,67	31 635 672,05
a)	opakowania	10 420 522,12	4 132 739,12	2 492 612,42		12 060 648,82
b)	ogniwa, baterie i akumulatory	12 579 485,06	1 003 575,04	355 617,06		13 227 443,04
c)	urządzenia chłodnicze ³⁾	1 266 180,08			-1 266 180,08	0,00
d)	opony	4 635 560,89	2 394 051,51	1 836 073,00		5 193 539,40
e)	oleje smarowe	967 100,94	206 963,62	20 023,77		1 154 040,79
f)	lampy wyladowcze ⁴⁾	520 173,59			-520 173,59	0,00
5.	Subfundusz opłat z ustawy Prawo wodne	13 291 179,45	5 762 724,46	4 831 398,54		14 222 505,37
6.	Subfundusz opłat za pozwolenie zintegrowane	10 130 323,59	1 853 580,05	688 336,29		11 295 567,35
7.	Subfundusz opłat z ustawy o handlu uprawnieniami do emisji	41 552 215,73	24 245 154,62	10 863 354,00		54 934 016,35
8.	Subfundusz opłat zastępczych i kar URE	95 408 691,09	385 895 398,55	7 565 201,25		473 738 888,39
9.	Subfundusz opłat za zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	252 031,77	197 184,60	655 490,62	+520 173,59	313 899,34
10.	Subfundusz opłat za subst. zuboż.warstwę ozonową	3 357 641,20	2 552 202,29	225 505,44		5 684 338,05
11.	Subfundusz opłat recyklingowych	856 255 963,75	542 625 136,81	117 267 929,95		1 281 613 170,61
12.	Subfundusz międzynarodowe przemieszczanie odpadów	0,00	50 768,52	0,00		50 768,52
	RAZEM Subfundusze	1 350 806 961,59	1 216 247 167,49	328 924 295,10	-1 266 180,08	2 236 863 653,90

¹⁾ dane zawierające oprocentowanie środków, odsetki od udzielonych pożyczek;

²⁾ dane zawierające koszty obsługi subfunduszy;

³⁾ przeniesienie na Fundusz Statutowy NF;

⁴⁾ przeniesienie na subfundusz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Wszystkie wpłacone do Narodowego Funduszu opłaty i kary ustalane na podstawie Prawa geologicznego i górniczego trafiają w równych częściach na subfundusz geologiczny oraz subfundusz górniczy i są powiększane o oprocentowanie środków.

Opłaty i kary, wynikające z ustaw regulujących poszczególne subfundusze, stanowiły przychody Narodowego Funduszu w kwocie 1 216 247 tys. zł. W 2008 r. na zwiększenie przychodów Narodowego Funduszu a tym samym na poziom wyniku finansowego, wpłynęły głównie przychody z następujących subfunduszy: opłat recyklingowych (542 625 tys. zł), opłat zastępczych i kar URE (385 895 tys. zł) oraz subfunduszu geologicznego (124 315 tys. zł) i górniczego (120 672 tys. zł).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zostały zamknięte subfundusze opłat produktowych: lampy wyladowcze i urządzenia chłodnicze, które zostały następnie przeniesione odpowiednio na subfundusz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego i fundusz podstawowy.

W związku z realizacją zadań w ramach Funduszu Spójności NFOŚiGW w 2008 r. wypłacił z subfunduszu opłat recyklingowych 19 407 tys. zł tytułem pożyczek na zachowanie płynności finansowej.

Nota 23

Zobowiązania warunkowe i pozostałe pozabilansowe

1. Poręczenie Narodowego Funduszu w kwocie 42 666 284,89 zł jako zobowiązanie warunkowe wynikające z porozumienia MOŚZNiL, NFOŚiGW i Miasta Świnoujście z dnia 21.04.1994 r., w sprawie realizacji projektu „Oczyszczalnia ścieków” na okres do 17.09.2022 r.
2. Zobowiązania pozabilansowe Narodowego Funduszu z tytułu dofinansowania przedsięwzięć ekologicznych w tys. zł (z tytułu zawartych umów i decyzji o umorzeniach):

Wyszczególnienie	BO 2008 r.	BZ 2008 r. ogółem	z tego:		
			zaległe	do wypłaty w 2009 r.	do wypłaty w latach następnych
Pożyczki	1 212 175	2 066 312	50 321	1 547 745	468 246
Dotacje NF	422 579	428 623	56 449	217 656	154 518
Dopłaty do oprocentowania kredytów	798	347	0	196	151
Umorzenia pożyczek i kredytów	10 430	11 684	0	6 687	4 997
Razem	1 645 982	2 506 966	106 770	1 772 284	627 912

3. Zobowiązania pozabilansowe Narodowego Funduszu z tytułu dofinansowania przedsięwzięć ekologicznych w tys. zł (po decyzji Zarządu, Rady Nadzorczej, przed zawarciem umów oraz promesy):

Wyszczególnienie	BO 2008 r.	BZ 2008 r. po decyzji Zarządu i po decyzji RN
Pożyczki	1 416 040	259 852
Dotacje	94 126	61 483
Promesy	857 833	239 836
w tym zawarte promesy	484 125	223 866
Dopłaty	324	324
Razem	2 368 323	561 495

4. W ewidencji pozabilansowej w 2008 r. wykazano kwotę 185 273 148 zł jako zobowiązanie warunkowe Narodowego Funduszu, wynikające z pozwu wniesionego przez Hydrot Sp. z o.o. przeciwko Narodowemu Funduszowi tytułem odszkodowania z powodu niewypłacenia przez Narodowy Fundusz ostatnich rat pożyczki 40/1992/W-27/OA-ME/P z dnia 24.06.1992 r.

w łącznej kwocie 500 000 zł. W ocenie radcy prawnego, prowadzącego postępowanie sądowe, kwota ewentualnego odszkodowania jest trudna do oszacowania.

Nota 24

Propozycje podziału zysku za 2008 rok

Zysk w całości zostanie przeznaczony na zwiększenie funduszu statutowego.

Nota 25

Objaśnienia dotyczące zawartych przez jednostkę umów, istotnych transakcji i niektórych zagadnień osobowych

Narodowy fundusz nie jest jednostką działającą na zasadach rynkowych, przez co ocena każdej z transakcji NF powinna być dokonywana przez pryzmat statutowych celów funduszu, wynikających z ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Przeciętne zatrudnienie według etatów w 2008 roku

Wyszczególnienie	2007 r.	2008 r.
Pracownicy ogółem	455	488
1) pracownicy na stanowiskach		
- Zarząd	4	5
- Dyrektor Biura, dyrektorzy i kierownicy komórek organizacyjnych	42	54
- eksperci łącznie z radcami prawnymi	145	166
- specjaliści	145	144
- inspektorzy	87	89
2) pracownicy na stanowiskach wspomagających, pomocniczych	32	30

Informacje o wynagrodzeniach wypłaconych (należnych) osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących

Ogólna kwota wynagrodzeń członków Zarządu wypłaconych w 2008 roku wynosiła 1 338 335,40 zł, w tym 316 284,05 zł z tytułu odpraw pieniężnych i ekwiwalentów urlopowych dla byłych członków Zarządu.

Ogólna kwota wynagrodzeń Rady Nadzorczej wypłaconych w 2008 roku wynosiła 333 460,46.

Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta wypłaconym (należnym) za rok obrotowy 2008

Wynagrodzenie firmy audytorskiej Perfectum – Audit Doradcy Finansowo-Księgowi sp.z o.o za obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego za rok 2008 wynosiło 64 660,00 zł.

Koszty poniesione na inne usługi doradztwa świadczone przez tę firmę w roku 2008 wyniosły 9 760,00 zł.

Nota 26

Informacje dodatkowe i końcowe, mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego

Różnice pomiędzy wartością bilansową akcji spółek notowanych na rynku kapitałowym a ich wartością rynkową według danych na dzień bilansowy (w zł)

Nazwa spółki	Ilość akcji	Wartość nominalna akcji	Wartość odpisów do 31.12.2008	wartość bilansowa 1 szt akcji na 31.12.2008	Wartość bilansowa	Wartość rynkowa 1 szt. akcji	wartość rynkowa akcji na 31.12.2008
BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.	11 631 715	116 317 150	0	57,98	674 365 808,22	89,48	1 040 805 858,20
Stalexport Autostrady S.A.	12 255 116	24 510 232	2 573 574,36	1,79	21 936 657,64	1,79	21 936 657,64
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji WODKAN S.A.	1 509 090	15 090 900	15 181 446,20	11,94	18 018 533,80	11,94	18 018 534,60
CENTROZAP S.A.	10 108 453	10 108 453	6 671 579,58	0,84	8 491 100,52	0,84	8 491 100,52

* wartość ustalana na podstawie kształtowania się kursu giełdowego w ostatnim półroczu

Nota 27

Wykaz spółek, w których udział Narodowego Funduszu w kapitale wynosi co najmniej 20 % (stan na 31.12.2008 r.)

Nazwa spółki	Uwagi	Udział NFOSIGW w kapitale w %	Wynik netto w tys. zł
GEOTERMIA PODHALAŃSKA S.A.		89	0
BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.		77	62 763
GEOTERMIA PYRZYCE SP. Z O.O.		62	-1 300
MIELEC DIESEL GAZ SP. Z O.O.		49	300
Firma Usługowo - Handlowa EKO-TOP Sp. z o.o.		48	418
MEC Sp. z o.o. - OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI		47	791
TIL EKOLEASING S.A.	w upadłości	41	brak danych
MPEC TARNÓW S.A.		40	3 677
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji WODKAN S.A.		30	1 221

Warszawa, 09.03.2009 r.

Główny Księgowy

Barbara Wiśniewska

Departament Księgowości i Rozliczeń
Zastępca Głównego Księgowego

Janusz Topolski

PRZEDSIĘBIORSTWA ZASTĘPCA PRZESISA ZARZĄDU

Jan Rączka

Władysław Majka

Zastępca Prezesa Zarządu

Margarzeta Skucha

Zastępca Prezesa Zarządu
Jan Wiatar

PERFECTUM - AUDIT

Doradcy Finansowo-Księgowi
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

02-777 Warszawa, Al. Komisji Edukacji Narodowej 98
tel. 644-27-67; tel./fax 644-27-62

RAPORT

UZUPEŁNIAJĄCY OPINIĘ

Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

z siedzibą w Warszawie ul. Konstruktorska 3a; 02-673 Warszawa
za rok obrotowy 2008

A. USTALENIA OGÓLNE

1. W oparciu o postanowienia umowy, zawartej dnia 16 października 2006 roku pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie (02-673), ul. Konstruktorska 3a a PERFECTUM - AUDIT Doradcy Finansowo - Księgowi, Spółką z o.o. w Warszawie Al. Komisji Edukacji Narodowej 98, na podstawie wyboru Audytora dokonanego uchwałą nr 157/06 Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 18 września 2006 r., przeprowadzono badanie sprawozdania finansowego Zamawiającego za rok obrotowy 2008 obejmując badaniem:

- 1) wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
 - 2) bilans na dzień 31.12.2008 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę bilansową **7.253.150.271,89 zł**
 - 3) rachunek zysków i strat, za rok obrotowy 2008, zamykający się zyskiem bilansowym netto w kwocie **(+) 934.054.899,93 zł**
 - 4) dodatkowe informacje i objaśnienia,
 - 5) zestawienie zmian w funduszu własnym wykazujące jego zwiększenie o kwotę **(+) 934.054.899,93 zł**
 - 6) rachunek przepływów pieniężnych wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych netto, na koniec roku obrotowego, o kwotę **(+) 358.872.511,54 zł**
- a ponadto przeprowadzono badanie:
- 7) dowodów księgowych i ksiąg rachunkowych, na podstawie, których sprawozdania te sporządzono.

Nie stanowiło przedmiotu badania wykrycie i wyjaśnienie zdarzeń podlegających ściganiu np. nadużyć oraz innych nieprawidłowości, jakie mogłyby wystąpić poza systemem rachunkowości.

2. Podmiot uprawniony do badania jak i przeprowadzający w jego imieniu badanie Biegli Rewidenci, stwierdzają niniejszym, że są niezależni od badanego Narodowego Funduszu w rozumieniu postanowień art. 66, ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

3. Badanie przeprowadzili z upoważnienia Wykonawcy w okresie od dnia 17.11.2008 roku do dnia 10.03.2009 roku, biegli rewidenci: Przemysław Karwowski (nr w rejestrze 10568/7710) i Piotr Habib (nr w rejestrze 10561/8175), na miejscu w badanym Podmiocie i w biurze Audytora.

4. Badanie sprawozdania finansowego, w zakresie rozliczeń z Budżetem Państwa i zrównanymi z nim urzędami, sprowadzało się do sprawdzenia tych kwestii w stopniu umożliwiającym wydanie opinii o sprawozdaniu jako całości. Nie należy, wobec powyższego, traktować naszego badania jako ekspertyzy podatkowej.

5. Za sporządzenie sprawozdania finansowego odpowiedzialny jest Zarząd Narodowego Funduszu. Zadaniem Wykonawcy było natomiast zbadanie tego sprawozdania i wyrażenie o nim opinii.

6. Badany Fundusz udostępnił, żądane podczas badania przez Biegłych Rewidentów, dane, informacje i udzielił wyjaśnień niezbędnych do przeprowadzenia badania, co m. in. potwierdzone zostało oświadczeniem Zarządu Narodowego Funduszu z dnia 10.03.2009 r. o kompletnym ujęciu danych w księgach rachunkowych i wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych oraz o istotnych zdarzeniach, które nastąpiły po dacie bilansu do dnia złożenia oświadczenia.

W świetle powyższych ustaleń stwierdza się, że nie nastąpiły ograniczenia zakresu ani też metod badania.

7. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest instytucją finansującą przedsięwzięcia w dziedzinie ochrony środowiska. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska. W badanym roku obrotowym Narodowy Fundusz działał na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późniejszymi zmianami) oraz innych ustaw regulujących zasady jego działania, w tym prawa wodnego, prawa geologicznego i górniczego, ustawy o odpadach, ustawy o finansach publicznych, ustawy o zamówieniach publicznych i innych,
- 2) statutu nadanego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie nadania statutu Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Dz. U. z 2002 r. Nr 96, poz. 865).

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska. Cel ten Narodowy Fundusz realizuje poprzez:

- 1) finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez Narodowy Fundusz, kredyty udzielane przez banki ze środków Narodowego Funduszu, konsorcja, czyli wspólne finansowanie przez Narodowy Fundusz wraz z bankami, linie kredytowe ze środków Narodowego Funduszu obsługiwane przez banki),
- 2) finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia),
- 3) finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz jest Instytucją Wdrażającą projekty środowiskowe, finansowane ze środków Funduszu Spójności a także zajmuje się obsługą środków unijnych kierowanych do przedsiębiorstw na cele ekologiczne będąc również Instytucją Wdrażającą dla Działania 2.4 w Sektorowym Programie Operacyjnym - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP) na lata 2004-2006.

W badanym roku obrotowym Narodowemu Funduszowi powierzono także pełnienie roli Instytucji Wspomagającej w obsłudze Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG).

Na mocy porozumienia zawartego z Ministerstwem Środowiska oraz z Ministerstwem Gospodarki powierzone zostało Narodowemu Funduszowi wdrożenie pięciu priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Narodowy Fundusz jako Instytucja Wdrażająca odpowiedzialny jest za absorpcję funduszy unijnych w latach 2007-2013, głównie na zadania w gospodarce wodno-ściekowej, gospodarce wodnej, gospodarce odpadami, energetyce przyjaznej środowisku oraz zapewnienie współfinansowania dla projektów w ochronie przyrody i edukacji ekologicznej.

Narodowy Fundusz nie prowadzi działalności gospodarczej oraz nie podlega wpisowi do rejestru sądowego, natomiast zarejestrowany jest w Urzędzie Skarbowym pod numerem NIP: 522-00-18-559 i posiada REGON nr 001381056.

Fundusz własny Narodowego Funduszu, na dzień 31.12.2008 r., stanowił kwotę **7.214.036.285,38 zł**, w tym fundusz podstawowy **5.584.751.537,84 zł**.

Średnioroczne zatrudnienie osiągnęło, w roku badanym, w przeliczeniu na pełne etaty 488 osób, natomiast w roku poprzednim wynosiło 455 osób.

Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, pozostałe przychody operacyjne i przychody finansowe stanowią, w roku badanym, kwotę **1.895.546.442,94 zł**

8. Sprawozdanie finansowe Funduszu, za rok poprzedzający rok badany, w którym:

- 1) suma bilansowa wynosiła **6.352.194.964,76 zł**
- 2) przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, pozostałe przychody operacyjne i przychody finansowe wynosiły **1.397.976.772,47 zł**
- 3) wynik finansowy netto (zysk bilansowy) stanowił kwotę **(+) 854.587.932,82 zł**

było badane przez Biegłego Rewidenta z Podmiotu uprawnionego do badania PERFECTUM – AUDIT Doradcy Finansowo – Księgowi Spółki z o. o. w Warszawie, AL. K.E.N. 98, uzyskując opinię bez zastrzeżeń i zatwierdzone zostało uchwałą nr 53/08 Rady Nadzorczej NFOŚiGW w dniu 3 kwietnia 2008 roku oraz ogłoszone w Monitorze Polskim B Nr 1027 z dnia 25 lipca 2008 r.

Bilans zamknięcia, za rok poprzedzający rok badany, wprowadzony został do ksiąg rachunkowych jako bilans otwarcia na dzień 01.01.2008 roku.

Zysk bilansowy netto, za rok obrotowy 2007 – poprzedzający rok badany został, uchwałą nr 53/08 Rady Nadzorczej NFOŚiGW, przeznaczony na zwiększenie funduszu statutowego.

9. Badanym Funduszem kierował, w roku badanym, Zarząd w skład którego, na dzień sporządzenia tego raportu, wchodzi:

- 1) Jan Rączka - Prezes Zarządu, powołany na stanowisko dnia 21.01.2008 roku,
- 2) Władysław Jan Majka - Zastępca Prezesa Zarządu, powołany na stanowisko dnia 03.01.2008 roku,
- 3) Małgorzata Skucha - Zastępca Prezesa Zarządu, powołana na stanowisko dnia 21.01.2008 roku,
- 4) Jan Wiater - Zastępca Prezesa Zarządu, powołany na stanowisko dnia 03.06.2008 roku.

W ciągu roku obrotowego miały miejsce następujące zmiany na stanowiskach członków Zarządu, powołanych na stanowiska przed dniem 01.01.2008 roku:

- 1) Kazimierz Kujda odwołany z dniem 21.01.2008 r. ze stanowiska Prezesa Zarządu,
- 2) Jerzy Wolski odwołany z dniem 21.01.2008 r. ze stanowiska Zastępcy Prezesa Zarządu,
- 3) Artur Michalski odwołany z dniem 03.01.2008 r. ze stanowiska Zastępcy Prezesa Zarządu,
- 4) Bernadetta Czerna – odwołana z dniem 03.06.2008 r. ze stanowiska Zastępcy Prezesa Zarządu.

Za prowadzenie rachunkowości NFOŚiGW odpowiedzialni byli:

- 1) Barbara Wiśniewska - Główna Księgowa,
- 2) Janusz Topolski – Zastępca Głównej Księgowej.

B. ANALIZA I OCENA SYTUACJI MAJĄTKOWEJ I FINANSOWEJ^{*)}

W wyniku przeprowadzonej analizy sytuacji majątkowej i finansowej badanego Narodowego Funduszu ustalono co następuje.

1. Wskaźniki analizy finansowej najważniejszych wielkości bilansu oraz rachunku zysków i strat, roku obrotowego na tle dwóch lat poprzednich, ukształtowały się, w cenach bieżących, w następujący sposób:

(w mln zł, p-ktach % – owych)

Wyszczególnienie wskaźników (i metoda wyliczeń)	Za rok obrotowy:			Zmiana (07/06)	Zmiana (08/07)
	2006	2007	2008	(+,-)	(+,-)
1	2	3	4	5	6
1. Suma bilansowa:	5.494 mln	6.352 mln	7.253 mln	(+) 858 mln	(+) 901 mln
2. Wynik finansowy netto - zysk:	624 mln	855 mln	934 mln	(+) 231 mln	(+) 79 mln
3. Przychody z całokształtu działalności:	1.123 mln	1.398 mln	1.896 mln	(+) 275 mln	(+) 498 mln
4. Wskaźnik płynności finansowej I: $\left(\frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{suma krótkoterminowych zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych}} \right) \times 100$	2.575 %	3.567 %	9.744 %	(+) 992 p-któw % - owych	(+) 6.177 p-któw % - owych
5. Wskaźnik płynności finansowej III: $\left(\frac{\text{inwestycje krótkoterminowe}}{\text{suma krótkoterminowych zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych}} \right) \times 100$	1.244 %	2.163 %	6.873 %	(+) 919 p-któw % - owych	(+) 4.710 p-któw % - owych
6. Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych funduszem własnym: $\left(\frac{\text{fundusz własny}}{\text{aktywa trwałe}} \right) \times 100$	141 %	159 %	182 %	(+) 18 p-któw % - owych	(+) 23 p-któw % - owych
7. Wskaźnik trwałości struktury finansowania: $\left(\frac{\text{fundusz własny}}{\text{aktywa ogółem}} \right) \times 100$	99 %	99 %	99 %	0	0

2. Ocena sytuacji majątkowej i finansowej

Analiza porównawcza powyższych wskaźników i danych liczbowych pozwala na wyrażenie, pozytywnej opinii o sytuacji majątkowej i finansowej Narodowego Funduszu, za rok obrotowy 2008, w szczególności z następujących względów:

- 1) wzrostu sumy bilansowej o 901 mln zł,
- 2) wzrostu wyniku finansowego netto o 79 mln zł,
- 3) wzrostu przychodów z prowadzonej działalności o 498 mln zł,

^{*)} Wartości i wskaźniki obejmują dynamikę sytuacji w cenach bieżących; wskaźnik inflacji wg ustaleń GUS wynosi średniorocznie za rok – co może mieć odniesienie do rachunku zysków i strat oraz na koniec roku - co może mieć odniesienie do bilansu - w 2008 roku odpowiednio: 3,3 % i 4,2 %. Przy ocenie dynamiki należałoby uwzględnić podany poziom inflacji.

4) wzrostu wskaźników płynności finansowej oraz pokrycia aktywów trwałych funduszem własnym.

O bezpieczeństwie działalności Narodowego Funduszu świadczą:

- 1) wskaźnik trwałości struktury finansowania, który informuje że majątek Funduszu jest w zasadzie w całości sfinansowany ze środków własnych,
- 2) niezwykle wysokie wartości wskaźników płynności finansowej.

Zjawiskiem finansowym, które zasługuje na szczególną uwagę, jest utrzymujący się już drugi rok z rzędu niezwykle wysoki wzrost wyniku finansowego netto Narodowego Funduszu.

Wynik finansowy Narodowego Funduszu, kształtują między innymi środki gromadzone na wyodrębnionych subfunduszach zgodnie z odpowiednimi regulacjami prawnymi, w szczególności określonymi w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Wydatkowanie środków wyodrębnionych w subfunduszach regulują odrębne ustawy i przepisy wykonawcze, przez co Narodowy Fundusz nie ma bezpośredniego wpływu na ich dysponowanie. Ogólny przyrost środków zgromadzonych w subfunduszach stanowił w 2008 roku kwotę 886.664.173,87 zł, w którym największy udział stanowiły przychody z tytułu opłat recyklingowych oraz z tytułu opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy – Prawo energetyczne a także z subfunduszy: geologicznego i górniczego. Szczegółowy obraz środków zgromadzonych i wydatkowanych w Narodowym Funduszu zaprezentowano w nocie nr 22 „dodatkowych informacji i objaśnień” – stanowiących nieodłączny formularz sprawozdania finansowego.

W związku z ograniczeniami w dysponowaniu środkami pieniężnymi związanymi z realizacją postanowień poszczególnych ustaw, a także z koniecznością realizacji zadań własnych Narodowego Funduszu, w tym realizacją wypłat pożyczek – może pojawić się w najbliższej przyszłości konieczność pozyskania dodatkowego, poza własnym, źródła finansowania.

Przeгляд realizacji przedsięwzięć Narodowego Funduszu i podejmowanych decyzji, w pierwszych miesiącach roku następnego, po roku badanym, nie wskazuje na pogorszenie sytuacji majątkowej i finansowej Funduszu w najbliższej przyszłości.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia ocenia się, że na dzień wydania opinii, nie istnieje zagrożenie możliwości dalszej kontynuacji działalności Funduszu, nie grozi też mu znaczące pogorszenie płynności finansowej i wypłacalności.

C. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

I. USTALENIA DOTYCZĄCE ORGANIZACJI RACHUNKOWOŚCI I KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. Ustalenia dotyczące prawidłowości organizacji i sprawności funkcjonowania systemu rachunkowości

System rachunkowości w Narodowym Funduszu ustalony został postanowieniami uchwały nr A/69/2/2006 Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 27 września 2006 r. w sprawie wprowadzenia zakładowych zasad (polityki) rachunkowości, z późniejszymi zmianami (ostatnia zmiana z dnia 30.09.2008 nr B/40/34/2008 w sprawie aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości).

Zakładowa dokumentacja przyjętych zasad (polityka) rachunkowości zgodna jest zarówno z postanowieniami ustawy o rachunkowości, jak i specyfiką oraz warunkami działania Narodowego Funduszu.

Księgi rachunkowe Narodowego Funduszu prowadzone były w systemie finansowo – księgowym SAP/R3 spełniającym wymogi postanowień ustawy o rachunkowości. Sprawność działania systemu i jego zgodność z obowiązującymi przepisami prawa ocenia się pozytywnie.

Podczas badania stwierdzono, że rachunkowość prowadzona jest według z góry ustalonych zasad, metod i wzorów, w wyżej wymienionych przepisach i instrukcjach wewnętrznych.

Podstawę ujęcia operacji gospodarczych w księgach rachunkowych stanowią dowody księgowe spełniające wymogi postanowień rozdziału 2 ustawy o rachunkowości, sporządzane i sprawdzane w obowiązującym w Narodowym Funduszu trybie oraz zaakceptowane i zakwalifikowane do ujęcia w księgach rachunkowych.

Stwierdzono kompletność i prawidłowość ksiąg rachunkowych oraz dokonanych tam zapisów w powiązaniu z dowodami księgowymi.

Bilans otwarcia, w księgach roku badanego, równa się bilansowi zamknięcia roku poprzedniego, co ma pełne odzwierciedlenie w księgach rachunkowych obydwu lat i sprawozdaniu finansowym za rok poprzedni.

Księgi rachunkowe spełniają wymogi postanowień ustawy o rachunkowości, w tym także zbiory tworzące księgi rachunkowe prowadzone przy użyciu komputera, legitymując się cechami: rzetelności, bezbłędności i sprawdzalności.

Gromadzenie zbiorów, ich przechowywanie i zabezpieczanie nie budzi zastrzeżeń i spełnia wymogi postanowień ustawy o rachunkowości.

2. Ustalenia w zakresie systemu organizacji i kontroli wewnętrznej badanego Funduszu

System organizacji i kontroli wewnętrznej Narodowego Funduszu ustalony został, w zakresie wiążącym się z systemem rachunkowości, postanowieniami wprowadzonych do stosowania:

- 1) procedur "Sporządzanie, obieg i kontrola dokumentów finansowo-księgowych w Biurze Narodowego Funduszu" stanowiącej załącznik do uchwały nr B/40/33/2008 z dnia 30.09.2008 r. w sprawie zmiany Procedur 03/NF/05 "Kontrola w NFOŚiGW", zatwierdzonych uchwałą Zarządu NFOŚiGW nr B/35/37/2005 z dnia 16.08.2005 r. z późniejszymi zmianami,
- 2) uchwały nr B/47/34/2008 Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 13 listopada 2008 r. nadającej nowe brzmienie instrukcji Instytucjonalnej Kontroli Wewnętrznej w NFOŚiGW,
- 3) uchwały nr B/47/34/2008 Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 13 listopada 2008 r. nadającej nowe brzmienie, między innymi, Instrukcji Wewnętrznej Kontroli Finansowej,
- 4) uchwał Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ustalających regulamin organizacyjny biura NFOŚiGW,
- 5) uchwał Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ustalających podręcznik procedur wdrażania Funduszu Spójności w NFOŚiGW,
- 6) innych uchwał mających wpływ na środowisko kontroli wewnętrznej.

System kontroli wewnętrznej opiera się na kontroli funkcjonalnej, a także instytucjonalnej (Zespół Kontroli i Audytu Wewnętrznego) oraz inwentaryzacji. Kontrola formalna i rachunkowa sprawowana jest przez osoby odpowiedzialne za ewidencję księgową Funduszu, natomiast kontrola merytoryczna przez wyznaczone, w wyżej wymienionych przepisach wewnętrznych, osoby. W zakresie badania mechanizmów kontroli wewnętrznej nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Badanie systemu kontroli wewnętrznej przeprowadzone zostało w zakresie wiążącym się z badanym sprawozdaniem finansowym.

D. INFORMACJE O NIEKTÓRYCH ISTOTNYCH POZYCJACH LUB FORMULARZACH SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

I. WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego sporządzone zostało w sposób zgodny z postanowieniami ustawy o rachunkowości i wyczerpuje tematykę tam zawartą.

II. BILANS – ISTOTNE INFORMACJE

1. Ustalenia ogólne

Bilans Narodowego Funduszu sporządzony został na podstawie ksiąg rachunkowych zawierających salda z bilansu otwarcia oraz operacje ujęte w księgach, za rok obrotowy, w sposób udokumentowany dowodami księgowymi spełniającymi wymogi postanowień ustawy o rachunkowości, oraz zestawienia obrotów i sald z kont księgi głównej i sald kont szczegółowych do wybranych kont księgi głównej.

Wartości aktywów i pasywów wykazane w bilansie, potwierdzone zostały inwentaryzacją przeprowadzoną następującymi metodami:

- 1) spisem z natury ustalono wartość środków pieniężnych w kasie i zapasów materiałów,
- 2) potwierdzeniami sald ustalono wartości następujących aktywów i pasywów: środków pieniężnych na rachunkach bankowych, papierów wartościowych oraz należności,
- 3) weryfikacją stanów ustalono ilości i wartości pozostałych aktywów i pasywów.

Biegły Rewident uczestniczył w inwentaryzacji środków pieniężnych w dniu 31.12.08 r. oraz zapasów w dniu 05.01.09 r.

aktywa trwałe

2. Wartości niematerialne i prawne wykazane w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., stanowią kwotę **637.967,13 zł**

Ewidencja księgowa i wycena wartości niematerialnych i prawnych oraz ich umorzenia i amortyzacja dokonywane były zgodnie z postanowieniami ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem stawek i metod określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

Badanie wartości niematerialnych i prawnych, wykazanych na koniec roku obrotowego, nie ujawniło nieprawidłowości a szczegółowe zestawienie zmian ich wartości zaprezentowano w nocie nr 1 „dodatkových informacji i objaśnień”.

3. Rzeczowe aktywa trwałe wykazane w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., stanowią kwotę **52.453.821,73 zł**

Ewidencja księgowa i wycena środków trwałych oraz ich umorzenia i amortyzacja dokonywane były zgodnie z postanowieniami ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem stawek i metod określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

Badanie wartości netto środków trwałych, wykazanych w bilansie na koniec roku obrotowego, nie ujawniło nieprawidłowości a szczegółowe zestawienie zmian ich wartości zaprezentowano w notach nr 2 i 3 „dodatkowych informacji i objaśnień”.

4. Należności długoterminowe wykazano w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., w kwocie **3.069.375.845,19 zł**

i stanowią one należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów w części przypadającej do spłaty w okresie dłuższym niż 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Należności długoterminowe wyceniono, na dzień bilansowy, w kwocie wymaganej zapłaty po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące ich wartość. Z uwagi na niekomercyjny charakter kredytów i pożyczek, udzielanych na preferencyjnych warunkach, Narodowy Fundusz nie traktuje powyższych należności jako instrumenty finansowe. Stanowisko to jest zgodne z opinią Ministerstwa Finansów wyrażoną pismem z dnia 15 listopada 2002 r. nr DR-3/500-244-1-EK/02. Badanie należności długoterminowych, wykazanych w bilansie na koniec roku obrotowego, nie ujawniło nieprawidłowości a ich szczegółowe zestawienie zaprezentowano w notcie nr 4 „dodatkowych informacji i objaśnień”.

5. Inwestycje długoterminowe wykazano w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., w kwocie: **849.415.635,59 zł**

i stanowią one udziały i akcje, wycenione w cenie nabycia pomniejszone o odpisy z tytułu trwałej utraty ich wartości lub w wartości nominalnej w odniesieniu do akcji i udziałów obejmowanych w zamian za wierzytelności. Badanie inwestycji długoterminowych, wykazanych w bilansie na koniec roku obrotowego, nie ujawniło nieprawidłowości a szczegółowe dane na ich temat zaprezentowano w notach nr 5, 26 i 27 „dodatkowych informacji i objaśnień”.

aktywa obrotowe

6. Zapasy materiałów wykazano w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., w kwocie **31.416,65 zł**

Ewidencja księgowa i wycena zapasów nie budzi zastrzeżeń a ich wartość, wykazaną na koniec roku obrotowego, należy uznać za prawidłową; inwentaryzacja zapasów potwierdza prawidłowość wykazanych ich stanów.

7. Należności krótkoterminowe wykazano w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., w kwocie **966.620.469,32 zł**

i stanowią one, w przeważającej wartości, należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów oraz odsetek w części przypadającej do spłaty w okresie krótszym niż 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Należności krótkoterminowe wyceniono, na dzień bilansowy, w kwocie wymaganej zapłaty po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące ich wartość. Badanie należności krótkoterminowych, ujętych w bilansie na koniec roku obrotowego, nie wykazało nieprawidłowości a ich szczegółowe zestawienie zaprezentowano w notcie nr 6 „dodatkowych informacji i objaśnień”.

8. Inwestycje krótkoterminowe wykazano w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., w kwocie **2.314.615.116,28 zł**

Inwestycje krótkoterminowe stanowią krótkoterminowe papiery wartościowe (akcje, obligacje i bony), lokaty bankowe, środki pieniężne w bankach i w kasie, wycenione w wartości nominalnej powiększonej o niezrealizowane odsetki od lokat i innych inwestycji, naliczone na dzień bilansowy oraz pomniejszone (w przypadku akcji) o odpis aktualizujący z tytułu utrat ich wartości.

Środki pieniężne w kasie potwierdzone są protokołem z inwentaryzacji kasy, na dzień bilansowy a środki pieniężne na rachunkach bankowych i papiery wartościowe na rachunkach inwestycyjnych potwierdzeniami ich sald z bankami. Środki pieniężne, w walucie obcej, przeliczono po kursie ustalonym przez Prezesa NBP, obowiązującym w dniu bilansowym. Badanie inwestycji krótkoterminowych, wykazanych w bilansie na koniec roku obrotowego, nie ujawniło nieprawidłowości a szczegółowe zestawienie krótkoterminowych aktywów finansowych zaprezentowano w nocie nr 7 oraz 19, „dodatkowych informacji i objaśnień”.

pasywa – fundusze własne

9. Fundusze własne wykazano w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., w kwocie

7.214.036.285,38 zł

Fundusze własne wykazano w bilansie, na koniec roku obrotowego, w wartości nominalnej z dnia ich powstania z uwzględnieniem zwiększenia funduszy własnych o kwotę wygospodarowanego zysku bilansowego netto za rok obrotowy 2008, w wysokości (+) 934.054.899,93 zł

W związku z ze zmianą zakładowych zasad (polityki) rachunkowości wprowadzono w Narodowym Funduszu zasady ustalania rezerw na długoterminowe świadczenia pracownicze (nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne). W celu zapewnienia porównywalności danych, skutki wprowadzenia rezerw według stanu na dzień 01.01.2008 r. ujęto jako korektę bilansu otwarcia i ujawniono jako wynik finansowy nierozliczony lat ubiegłych w kwocie (-) 4.770.152,39 zł. Stan funduszu własnego zaprezentowano w bilansie po jego przekształceniu. Tym samym już w bilansie otwarcia ujawniono wynik finansowy nierozliczony z lat ubiegłych.

Badanie funduszy własnych, wykazanych w bilansie na koniec roku obrotowego, nie ujawniło nieprawidłowości.

pasywa – zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

10. Rezerwy na zobowiązania wykazano w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., w kwocie:

11.659.232,05 zł

Badanie rezerw, wykazanych w bilansie na koniec roku obrotowego, nie ujawniło nieprawidłowości a ich szczegółowe zestawienie zaprezentowano w notach nr 11 i 12 „dodatkowych informacji i objaśnień”.

11. Zobowiązania krótkoterminowe wykazano w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., w kwocie:

27.322.385,58 zł

w tym, fundusze specjalne

18.468.743,58 zł

Zobowiązania krótkoterminowe wykazano w kwotach wymagających zapłaty. Badanie zobowiązań krótkoterminowych, wykazanych w bilansie na koniec roku obrotowego, nie ujawniło nieprawidłowości a ich szczegółowe zestawienie zaprezentowano w notach nr 9 i 13 „dodatkowych informacji i objaśnień”. Kwoty zobowiązań, wyrażonych w walutach obcych, przeliczono po obowiązującym, na dzień bilansowy, kursie średnim publikowanym przez Narodowy Bank Polski.

12. Rozliczenia międzyokresowe przychodów wykazano w bilansie, na dzień 31.12.2008 r., w kwocie: **132.368,88 zł**

Powyższe rozliczenia międzyokresowe stanowią wartość dotacji celowej otrzymanej przez Narodowy Fundusz, niewydatkowanej do dnia bilansowego w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego EOG.

Badanie rozliczeń międzyokresowych przychodów, wykazanych w bilansie na koniec roku obrotowego, nie ujawniło nieprawidłowości a ich szczegółowe zestawienie zaprezentowano w notcie nr 14 „dodatkowych informacji i objaśnień”.

III. USTALENIA DOTYCZĄCE RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

1. Przychody operacyjne wykazano, za rok obrotowy 2008, w kwocie **1.588.136.270,32 zł**

2. Koszty działalności operacyjnej, wykazane za rok badany, stanowią kwotę: **949.356.801,91 zł**
Szersza prezentacja przychodów i kosztów operacyjnych zawarta została w rachunku zysków i strat. Badanie nie wykazało nieprawidłowości w zakresie kwalifikacji kosztów operacyjnych w układzie rodzajowym przez co ich prezentacja, w rachunku zysków i strat, nie budzi zastrzeżeń.

3. Zysk z podstawowej działalności operacyjnej, za rok obrotowy 2008, stanowi kwotę **638.779.468,41 zł**

a badanie sposobu jego ustalenia nie wykazało nieprawidłowości.

4. Pozostałe przychody operacyjne, uzyskane w roku obrotowym 2008, stanowią kwotę: **28.323.790,89 zł**

5. Pozostałe koszty operacyjne, poniesione w roku obrotowym 2008, stanowią kwotę **49.489,90 zł**

Badanie nie wykazało nieprawidłowości w zakresie ewidencji księgowej, kwalifikacji i prezentacji pozostałych przychodów i pozostałych kosztów operacyjnych.

6. Zysk na działalności operacyjnej, za rok obrotowy 2008, stanowi kwotę: **(+) 667.053.769,40 zł** i ustalony został prawidłowo.

7. Przychody finansowe, uzyskane w roku obrotowym 2008, stanowią kwotę: **279.086.381,73 zł**

8. Koszty finansowe, poniesione w roku obrotowym 2008, stanowią kwotę **12.085.251,20 zł**

Badanie nie wykazało nieprawidłowości w zakresie ewidencji księgowej, kwalifikacji i prezentacji przychodów i kosztów finansowych, a szczegółowe informacje na ich temat zaprezentowano w notach 17,18 i 20 „dodatkowych informacji i objaśnień”.

9. Zysk brutto na działalności Narodowego Funduszu równy zyskowi brutto, wskutek nie stwierdzenia zysków ani start nadzwyczajnych, za rok obrotowy, stanowi kwotę **(+) 934.054.899,93 zł**

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, na mocy postanowień art. 6, ust. 1, p-kt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, jest jednostką podmiotowo zwolnioną z podatku dochodowego.

10. Zysk netto, za rok obrotowy 2008, stanowi w związku z powyższym kwotę: **(+) 934.054.899,93 zł**

a badanie poprawności jego ustalenia nie wykazało nieprawidłowości.

IV. USTALENIA DOTYCZĄCE PODATKÓW I OBCIĄŻEŃ

1. **Podatki o charakterze kosztowym** ujęto w ewidencji księgowej w kwocie:

729.982,06 zł

badanie wyrywkowe nie wykazało nieprawidłowości w zakresie naliczeń podatków kosztowych.

2. **Podatek dochodowy od osób fizycznych** był naliczany i rozliczany zgodnie z obowiązującymi przepisami od wynagrodzeń z tytułu umów o pracę, umów cywilnoprawnych oraz od innych składników świadczeń na rzecz pracowników zaliczanych do wynagrodzeń; badanie naliczenia i rozliczenia tych podatków przeprowadzono metodą wyrywkową, nie stwierdzając nieprawidłowości.

3. **Składka ubezpieczeniowa i pozostałe świadczenia na rzecz ZUS** były wyliczane i rozliczane zgodnie z obowiązującymi przepisami, co ustalono przeprowadzając badanie metodą wyrywkową, nie stwierdzając nieprawidłowości.

4. **Podatek VAT** rozliczony został, za rok obrotowy 2008, według okresów miesięcznych zgodnie z obowiązującymi przepisami, co ustalono przeprowadzając badanie metodą wyrywkową, nie stwierdzając nieprawidłowości.

V. DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

Dodatkowe informacje i objaśnienia, stanowiące 4-tą część sprawozdania finansowego, sporządzone zostały zgodnie z postanowieniami ustawy o rachunkowości oraz wyczerpują ustaloną tam tematykę w zakresie dotyczącym Narodowego Funduszu. Równocześnie pominięto w tej części sprawozdania finansowego te tematy, które Go nie dotyczą.

Dodatkowe informacje i objaśnienia rozszerzają dane liczbowe zawarte w bilansie i w rachunku zysków i strat oraz zawierają dodatkowe informacje o Narodowym Funduszu niezbędne do odzwierciedlenia w sprawozdaniu finansowym w sposób jasny, rzetelny, kompletny i prawidłowy sytuacji majątkowej i finansowej, wyniku finansowego i innych informacji o prowadzonej działalności oraz sporządzone zostały prawidłowo.

VI. ZESTAWIENIE ZMIAN W FUNDUSZU WŁASNYM

Fundusz własny uległ, w ciągu roku obrotowego, zwiększeniu o kwotę:

(+) 934.054.899,93 zł

W stosunku do stanu funduszu zaprezentowanego w sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy 2007, fundusz uległ również zmniejszeniu o kwotę (-) 4.770.152,39 zł, o którą skorygowano bilans otwarcia w celu ujęcia skutków zmian w zakładowych zasadach (polityce) rachunkowości związanych z ujęciem w ewidencji księgowej rezerw na długoterminowe świadczenia pracownicze.

Zestawienie ze zmian w funduszu własnym sporządzone zostało w sposób prawidłowy.

VII. RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

Rachunek przepływów pieniężnych odzwierciedla zmianę stanu środków pieniężnych (wzrost), na koniec okresu badanego, o kwotę: **(+) 358.872.511,54 zł**

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzony został w sposób prawidłowy a dane rozszerzające informacje zwarte w sprawozdaniu ujawniono w nocie nr 21 „dodatkowych informacji i objaśnień”.

VIII USTALENIA DOTYCZĄCE SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI

Na mocy postanowień statutu Narodowego Funduszu, Jego Zarząd zobowiązany jest do składania Radzie Nadzorczej Funduszu, sprawozdania z działalności. Do dnia zakończenia badania Zarząd Narodowego Funduszu nie sporządził tego sprawozdania, przez co nie było ono przedmiotem naszego badania.

E. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA

1. **Podsumowaniem wyników badania** jest opinia stanowiąca odrębny dokument. Kontynuowanie działalności Funduszu, na dzień sporządzenia opinii i raportu, nie jest zagrożone.

2. **Raport zawiera** 12 stron kolejno ponumerowanych i parafowanych przez Biegłego Rewidenta. Warszawa, 10.03.2009 r.

BIEGŁY REWIDENT

Przemysław Karwowski
(nr w rej. 10568/7710)

Za Zarząd
PERFECTUM - AUDIT
Doradcy Finansowo - Księgowi
Spółka z o. o.

02-777 Warszawa, Al. KEN 98
(nr w ewidencji 1433)

PREZES ZARZADU
(biegły rewident)

Edward Karwowski
(nr w rej. 1580/579)

W załączeniu: sprawozdanie finansowe badanego Narodowego Funduszu składające się z:

- 1) wprowadzenia do sprawozdania,
- 2) bilansu,
- 3) rachunku zysków i strat,
- 4) dodatkowych informacji i objaśnień,
- 5) zestawienia ze zmian w funduszu własnym,
- 6) rachunku przepływów pieniężnych.